

INVEST BANKA MONTENEGRO AD, PODGORICA

**FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
31. DECEMBAR 2013. GODINE
I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**

SADRŽAJ

	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	1
Bilans uspjeha	3
Bilans stanja	4
Iskaz o promjenama na kapitalu	5
Iskaz o tokovima gotovine	6
Napomene uz finansijske izvještaje	7 – 50

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Skupštini akcionara Invest banke Montenegro AD, Podgorica

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja (strane 3 do 50) Invest banke Montenegro AD, Podgorica (u daljem tekstu: „Banka”), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2013. godine i odgovarajući bilans uspjeha, iskaz o promjenama na kapitalu i iskaz o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore i propisima Centralne banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka, kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim za sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije i Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore. Ovi standardi nalažu usaglašenost sa etičkim principima i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanivanjima u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka zavisi od revizorskog prosuđivanja, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izvještajima nastalih usljed kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u cilju osmišljavanja najboljih mogućih revizorskih procedura, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje značajnijih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijsku poziciju Banke na dan 31. decembra 2013. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore i propisima Centralne banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka.

Skretanje pažnje

Banka ima koncentraciju kreditnog rizika po osnovu kredita odobrenih manjem broju komitenata, kod kojih je izvršeno restrukturiranje, u smislu prolongiranja roka otplate, pri čemu se i glavnica i kamata otplaćuju jednokratno o roku dospjeća kredita. Ukupna bruto izloženost ovih komitenata iznosi najmanje EUR 7,966 hiljada na dan 31. decembra 2013. godine za koje je evidentirana ispravka vrijednosti u iznosu od EUR 9 hiljada. S obzirom da Banka ne posjeduje evidenciju o istoriji naplate od ovih komitenata, postoji mogućnost da će nadoknadivost ovih kredita u budućem periodu zavisiti od sposobnosti Banke da realizuje sredstva obezbjeđenja u iznosima koji pokrivaju najmanje iznose izloženosti prema ovim dužnicima. Shodno navedenom, može postojati neizvjesnost po pitanju mogućnosti Banke da realizuje sredstva obezbjeđenja u potrebnim iznosima, kao i po pitanju vremena potrebnog za takvu realizaciju. Naše mišljenje nije kvalifikovano po gore navedenom pitanju.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Skupštini akcionara Invest banke Montenegro AD, Podgorica (nastavak)

Ostalo

Finansijski izvještaji Banke na dan i za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2012. godine, bili su predmet revizije drugog revizora koji je u svom izvještaju od 23. maja 2013. godine izrazio kvalifikovano mišljenje.

Deloitte d.o.o. Podgorica
Crna Gora
23. maj 2014. godine

Žarko Mionić, Ovlašćeni revizor
(Licenca broj 062 izdata 10. marta 2011. godine)

INVEST BANKA MONTENEGRO AD, PODGORICA

BILANS USPJEHA

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2013. godine
(Iznosi u hiljadama EUR)

	Napomene	2013.	2012. <i>(korigovano)</i>
Prihodi od kamata	3.1., 6a	2,203	2,099
Rashodi kamata	3.1., 6b	(901)	(767)
Neto prihodi od kamata		1,302	1,332
Prihodi od dividendi		10	9
Troškovi obezvrjeđenja	3.6., 7a	74	(326)
Troškovi rezervisanja	3.6., 7b	(2)	7
Prihodi od naknada	3.1., 8a	282	162
Rashodi naknada	3.1., 8b	(191)	(172)
Neto prihodi od naknada		91	(10)
Neto dobiti / gubici od finansijskih instrumenata koji se drže za trgovinu		9	9
Neto gubici/dobici od investicionih hartija od vrijednosti		(100)	337
Neto dobiti/gubici od kursnih razlika	3.2	12	(14)
Troškovi zaposlenih	9	(609)	(586)
Opšti i administrativni troškovi	10	(477)	(443)
Troškovi amortizacije	11	(184)	(248)
Ostali rashodi		(121)	(29)
Ostali prihodi	12	46	54
OPERATIVNI PROFIT		51	92
Porez na dobit	3.3., 13	-	(17)
NETO PROFIT		51	75

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Ovi finansijski izvještaji su odobreni od strane rukovodstva Invest banke Montenegro AD, Podgorica 29. januara 2014. godine u Podgorici.

Odobreno od strane i potpisano u ime Invest banke Montenegro AD, Podgorica

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izvještaja

Rodunovic M.

Glavni Izvršni direktor

BILANS STANJA
Na dan 31. decembra 2013. godine
(U hiljadama EUR)

	<u>Napomene</u>	<u>31. decembra 2013</u>	<u>31. decembra 2012.</u> <i>(korigovano)</i>
SREDSTVA			
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	14	2,337	2,033
Kredit i potraživanja od banaka	15	323	612
Kredit i potraživanja od klijenata	3.7.,16	25,231	26,289
Finansijska sredstva koja se drže za trgovanje		100	101
Investicione hartije od vrijednosti			
- raspoložive za prodaju	17.a	989	842
- koje se drže do dospeljeća	17.b	50	442
Investicije u pridružena preduzeća i zajedničke poduhvate po metodi kapitala	17c	1,261	1,261
Investicije u zavisna preduzeća	17d	2,000	2,000
Nekretnine, postrojenja i oprema	18	1,417	1,492
Nematerijalna sredstva	19	207	212
Ostala finansijska potraživanja	20	2,444	2,390
Ostala poslovna potraživanja	21	1,279	1,283
UKUPNA SREDSTVA		<u>37,638</u>	<u>38,957</u>
OBAVEZE			
Depoziti banaka		5,400	5,400
Depoziti klijenata	22	11,336	12,487
Pozajmljena sredstva od banaka	23	5,438	5,778
Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata		10	42
Rezerve	24	4	2
Odložene poreske obaveze		7	7
Ostale obaveze	25	321	170
UKUPNE OBAVEZE		<u>22,516</u>	<u>23,886</u>
KAPITAL			
Akcijski kapital	26	13,844	13,844
Emisione premije		2	2
Neraspoređena dobit		114	39
Dobit tekuće godine		51	75
Ostale rezerve		1,111	1,111
UKUPAN KAPITAL		<u>15,122</u>	<u>15,071</u>
UKUPNI KAPITAL I OBAVEZE		<u>37,638</u>	<u>38,957</u>
VANBILANSNA EVIDENCIJA	28	<u>80,933</u>	<u>76,888</u>

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2013. godine
(U hiljadama EUR)

	<u>Akcijski kapital</u>	<u>Emisione premije</u>	<u>Ostale rezerve</u>	<u>Neraspoređe na dobit</u>	<u>Ukupno</u>
Stanje, 1. januar 2012. godine	13,844	2	1,073	39	14,958
Dobit tekuće godine	-	-	-	75	75
Stanje, 31. decembar 2012. godine	<u>13,844</u>	<u>2</u>	<u>1,073</u>	<u>114</u>	<u>15,033</u>
Efekti promjene računovodstvene politike prva primjena MRS 39	-	-	38	-	38
Korigovano stanje, 31. decembra 2012. godine	<u>13,844</u>	<u>2</u>	<u>1,111</u>	<u>114</u>	<u>15,071</u>
Dobit tekuće godine	-	-	-	51	51
Stanje, 31. decembar 2013. godine	<u>13,844</u>	<u>2</u>	<u>1,111</u>	<u>165</u>	<u>15,122</u>

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2013. godine
(U hiljadama EUR)

	<u>Napomene</u>	<u>2013.</u>	<u>2012.</u> <i>korigovano</i>
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
Prilivi po osnovu kamata		1,659	1,461
Odlivi po osnovu kamata		(901)	(766)
Prilivi po osnovu naknada i provizija		282	363
Odlivi po osnovu naknada i provizija		(191)	(172)
Odlivi po osnovu zarada zaposlenih i troškova za dobavljače		(1,381)	(1,407)
Povećanje/smanjenje kredita i ostale aktive		1,583	(1,716)
Prilivi po osnovu depozita i ostalih obaveza		(1,185)	2,452
Plaćeni porezi		(31)	(59)
Ostali prilivi		9	459
		<hr/>	<hr/>
<i>Neto (odlivi)/prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti</i>		(156)	615
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
Kupovina nekretnina i opreme		(20)	(5)
Kupovina nematerijalnih ulaganja		(94)	(70)
Državni zapisi		392	(120)
		<hr/>	<hr/>
<i>Neto prilivi/(odlivi) gotovine iz aktivnosti investiranja</i>		278	(195)
TOKOVI GOTOVINE IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI			
Povećanje pozajmljenih sredstava		(372)	(340)
		<hr/>	<hr/>
<i>Neto odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja</i>		(372)	(340)
Efekat kursnih razlika		12	11
Neto (smanjenje)/povećanje gotovine i gotovinskih ekvivalenata		(238)	91
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku perioda		1,498	1,407
		<hr/>	<hr/>
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju godine	3.5.,30	1,260	1,498
		<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKE

Invest banka Montenegro AD, Podgorica (u daljem tekstu: Banka) je pravni sljedbenik Pljevaljske banke AD, Pljevlja. Skupština akcionara Pljevaljske banke AD, Pljevlja je 20. novembra 2006. godine donijela Odluke kojima se mijenja naziv i sjedište Banke. Odlukom o promjeni naziva Banke, broj 03-3437/3, mijenja se naziv Banke u Invest banka Montenegro, Akcionarsko društvo Podgorica. U skladu sa Odlukom o promjeni sjedišta i adrese, broj 03-3437/4, sjedište Banke je u Podgorici u ulici Bulevar Svetog Petra Cetinjskog broj 115.

U skladu sa Zakonom o bankama, Ugovorom o osnivanju i Statutom Banka obavlja poslove primanja depozita i drugih sredstava fizičkih i pravnih lica i odobrava kredite i druge plasmane iz tih sredstava, u cjelini ili djelimično.

Pored ovih poslova može da obavlja i sljedeće poslove:

- izdavanje garancija i preuzimanje drugih obaveza;
- kupovina i naplata potraživanja;
- izdavanje, obrada i evidentiranje platnih instrumenata;
- platni promet sa inostranstvom;
- finansijski lizing;
- trgovina u svoje ime i za svoj račun ili za račun komitenta stranim sredstvima plaćanja;
- prikupljanje podataka, izrada analiza i davanje informacija i savjeta o kreditnoj sposobnosti društava i preduzetnika;
- depo poslove;
- čuvanje sredstava i hartija od vrijednosti,
- depozitarne poslove i
- druge pomoćne poslove iz domena poslovanja banke.

Organi Banke su: Skupština akcionara i Odbor direktora. Skupština akcionara je najviši organ Banke. Pravo upravljanja akcionari ostvaruju neposredno ili preko svojih pismeno opunomoćenih predstavnika. Akcionari imaju broj glasova na Skupštini akcionara srazmjerno broju akcija. Odbor direktora je organ upravljanja Bankom. Skupština akcionara bira i opoziva Odbor direktora Banke. Odbor direktora Banke ima 5 članova od kojih su većina nezavisna od Banke. Izvršni direktor je član Odbora direktora, ali ne može biti predsjednik, odnosno predsjedavajući Odbora direktora.

Stalna tijela Odbora direktora su Odbor za reviziju, Odbor za upravljanje promjenama informacionih sistema i Komitet za upravljanje aktivom i pasivom Banke (ALCO). Odbor za upravljanje promjenama informacionog sistema i Komitet za upravljanje aktivom i pasivom banke imaju po šest članova, čiji su predsjednici izvršni direktori Banke, a članovi rukovodioci ili direktori organizacionih jedinica Banke. Odbor za reviziju ima u svom sastavu tri člana, od kojih većina nijesu povezani sa Bankom.

Glavni Izvršni direktor Banke je izvršni rukovodilac Banke. Za svoj rad Glavni izvršni direktor je odgovoran Skupštini i Odboru direktora Banke.

Na dan 31. decembra 2013. godine Banka je imala 30 zaposlenih radnika (31. decembra 2012. godine: 30 zaposlenih radnika).

Banka ima centralu u ulici Svetog Petra Cetinjskog broj 115 u Podgorici.

Banka je član Atlas Grupe, koja posluje na prostorima Crne Gore, Srbije, Kipra i Rusije. Članice ove grupe u Crnoj Gori su sljedeća privredna društva: Atlas Centar d.o.o., Podgorica, Atlas life a.d., Podgorica, Atlas banka a.d., Podgorica, Atlas penzija a.d., Podgorica, Aqua Monte d.o.o., Podgorica, CG Broker-diler a.d., Podgorica, Atlas Invest d.o.o., Podgorica, HTP Atlas Hotel Group a.d., Bar, Invest Banka Montenegro a.d., Podgorica, Jadranski sajam a.d., Budva, Montenegro express a.d., Budva, RTV Atlas d.o.o., Podgorica i Univerzitet Mediteran.

Na dan 31. decembra 2013. godine, Banka ima kontrolu i značajan uticaj nad sljedećim pravnim licem, čija konsolidacija nije izvršena u prezentiranim pojedinačnim finansijskim izvještajima:

<u>Naziv pravnog lica</u>	<u>% učešća u kapitalu</u>
Global Carbon d.o.o., Podgorica	100%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Banka ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore („Sl. list CG“, br. 69/05, br.80/08 i br.32/11 koji podrazumijevaju primjenu Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja i odlukama Centralne banke Crne Gore koje regulišu finansijsko izvještavanje banaka.

Finansijski izvještaji Banke su pripremljeni su u skladu sa Odlukom o sadržaju, rokovima i načinu sačinjavanja i dostavljanja finansijskih izvještaja banaka („Sl. list CG“, br. 15/12 i 18/13). Uporedni podaci za 2012. godinu reklasifikovani su kako bi bili uporedivi sa formom izvještavanja za 2013. godinu (napomena 2.3. i napomena 4). U prikazanim finansijskim izvještajima izvršene su korekcije bilansa stanja na dan 31. decembra 2012. godine za efekte knjiženja koje je Banka izvršila na dan 1. januar 2013. godine u skladu sa Uputstvom o načinu evidentiranja rezervacija za potencijalne gubitke, ispravki vrijednosti i otpisanih stavki bilanse aktive („Sl. list CG“ br. 61/12).

Prilikom sastavljanja ovih finansijskih izvještaja Banka je primijenila politike koje su u skladu sa propisima Centralne banke Crne Gore, ali koji se u dijelu evidentiranja potraživanja za koje su se stekli uslovi za isključivanje iz bilansa Banke, formatu prezentacije finansijskih izvještaja razlikuju od zahtjeva MSFI i MRS primjenljivih na dan 31. decembra 2013. godine.

Zbog potencijalno značajnih efekata koje gore navedena pitanja mogu imati na realnost i objektivnost finansijskih izvještaja Banke, priloženi finansijski izvještaji se ne mogu tretirati kao finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Ovi finansijski izvještaji uključuju samo potraživanja, obaveze, rezultate poslovanja, promjene na kapitalu i novčane tokove Banke bez uključivanja zavisnih pravnih lica.

Konsolidovani finansijski izvještaji uključuju i finansijske izvještaje sljedećih zavisnih pravnih lica:

Naziv zavisnog društva	Sjedište	Procenat učešća u kapitalu		Glavna djelatnost
		31. decembar 2013	31. decembar 2012	
Global Carbon d.o.o.	Podgorica	100%	100%	Finansijsko posredovanje

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3, koje su zasnovane na računovodstvenim, bankarskim i poreskim propisima Crne Gore.

Zvanična valuta u Crnoj Gori i funkcionalna i izvještajna valuta Banke je euro (EUR).

2.2. Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrijednosti sredstava i obaveza, objelodanjanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja. Ipak, stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procjena. Najznačajnije procjene i pretpostavke su izvršene na sledećim bilansnim pozicijama:

- Rezervisanja po kreditima i kamatama
- Rezervisanja za depozite kod drugih banaka
- Rezevisanja za trajne uloge
- Rezervisanja za vanbilansne stavke
- Rezervisanje za otpremnine
- Rezervisanja za sudske sporove
- Korisni vijek trajanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina i opreme

U finansijskim izvještajima Banke izvršeno je rezervisanje, obračunato od strane aktuaru, po osnovu procijenjene sadašnje vrijednosti sredstava za otpremnine za odlazak u penziju i jubilarne nagrade zaposlenima nakon ispunjenih uslova, korišćenjem metode kreditiranja projektovane jedinice. Ipak, stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procjena.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.3. Promjena regulative Centralne banke Crne Gore

Odluka o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list Crne Gore“, 22/12, 55/12 i 57/13) (u daljem tekstu: Odluka) podrazumijeva primjenu međunarodnih računovodstvenih standarda prilikom vrednovanja stavki bilansne aktive i vanbilansnih stavki i iskazivanje u skladu sa međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Banka je usvojila metodologiju za procjenu obezvređenja bilansne aktive i vjerovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama u skladu sa Odlukom. Banka metodologiju dosljedno primjenjuje, preispituje najmanje jednom godišnje i po potrebi prilagođava rezultatima preispitivanja i prilagođava pretpostavke na kojima je metodologija zasnovana.

Uputstvom o načinu evidentiranja rezervacija za potencijalne kreditne gubitke, ispravke vrijednosti i otpisanih stavki bilansne aktive pri utvrđivanju početnog stanja u poslovnim knjigama banaka za 2013. godinu (Sl. list Crne Gore“, br. 61/12), definisano je :

- Knjigovodstveno evidentiranje potraživanja klasifikovanih u klasifikacionu kategoriju E – gubitak,
- Obračun i knjigovodstveno evidentiranje kamate na nekvalitetnu aktivu,
- Knjigovodstveno evidentiranje rezervacija za potencijalne gubitke po regulatornom zahtjevu i ispravke vrijednosti po MRS,
- Evidentiranje rezervacija za potencijalne gubitke u skladu sa Odlukom u momentu prelaska na novi kontni okvir (početno stanje u bilansu stanja),
- Evidentiranje ispravke vrijednosti u momentu prelaska na novi kontni okvir (početno stanje u bilansu stanja),
- Obračun i knjiženje ispravke vrijednosti po MRS i rezervacija po Odluci od 1. januara 2013. godine (u bilansu stanja i bilansu uspjeha).

Banka je u skladu sa uputstvom izvršila reklasifikacije bilansnih i vanbilansnih pozicija, obračunala ispravke vrijednosti po MRS i regulatorne rezerve, te neto efekat od promjene načina procijenjivanja rezervisanja evidentirala u korist nedostajućih rezervi za kreditne gubitke. Banka u skladu sa navedenim regulatornim zahtjevima nije izvršila korekcije bilansa uspjeha uporednog perioda.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Banka dosledno primjenjuje računovodstvene politike iz perioda u period. U slučaju promjene računovodstvene politike, kada se takva promjena pokaže prikladnom, Banka retroaktivno primjenjuje promjenjenu računovodstvenu politiku na ranije periode prikazane u finansijskim izveštajima sastavljenim za godinu u kojoj je računovodstvena politika promjenjena.

3.1. Prihodi i rashodi po osnovu kamata i naknada

Prihodi i rashodi po osnovu kamata se priznaju u bilansu uspjeha za sve instrumente, prema cijeni amortizacije uz primjenu metode efektivne kamatne stope.

Metod efektivne kamatne stope je metod izračunavanja cijene amortizacije finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza i alokacije prihoda po osnovu kamate ili rashoda po osnovu kamate na odgovarajuće vremenske periode. Efektivna kamatna stopa je stopa koja diskontuje procijenjena buduća gotovinska plaćanja ili prilive tokom očekivanog vijeka trajanja finansijskog instrumenta ili, tamo gdje je to izvodljivo, kraćeg perioda na sadašnju vrijednost finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza. Pri izračunavanju efektivne kamatne stope, Banka procjenjuje gotovinske tokove razmatrajući sve ugovorene uslove finansijskih instrumenata (npr. opcije avansnih plaćanja) ali ne razmatra buduće gubitke po osnovu kreditnog rizika. Kalkulacije uključuju sve naknade i provizije plaćene ili primljene između ugovorenih strana koje su integralni dio efektivne kamatne stope, troškova transakcije i svih drugih premija ili popusta.

Prihodi i rashodi po osnovu kamata, uključujući zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda.

Prihodi po osnovu naknada za bankarske usluge i rashodi po osnovu naknada i provizija se utvrđuju u trenutku dospjeća za naplatu, odnosno kada su ostvareni.

Prihodi i rashodi po osnovu naknada za odobravanje kredita i garancija obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda, primjenom metode efektivne kamatne stope.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.2. Preračunavanje deviznih iznosa

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u EUR po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promjene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u EUR po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

Neto pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti knjižene su u korist ili na teret bilansa uspjeha, kao dobici ili gubici po osnovu kursnih razlika.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u EUR po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

3.3. Lizing

Zakupi nekretnina i opreme kod kojih se potpuno prenose svi rizici i koristi koje proističu iz vlasništva nad sredstvima računovodstveno se obuhvataju kao finansijski lizing.

U momentu zaključivanja ugovora finansijski lizing se priznaje kao sredstvo po fer vrijednosti i kao finansijska obaveza, isključujući iznos kamate za plaćanje budućih zakupnina. Otplata zakupa dijeli se na kamatu i vraćanje glavnice prema izračunatim anuitetima. Amortizacija sredstva koje je predmet lizinga vrši se tokom vijeka upotrebe sredstva ili tokom trajanja zakupa u zavisnosti od toga koji je od ova dva perioda kraći.

Troškovi kamata terete rashod perioda, odnosno bilans uspjeha na proporcionalnoj osnovi na preostali saldo zakupnine. Razlika između budućih vrijednosti minimalnih plaćanja zakupa i njihovih sadašnjih vrijednosti predstavlja buduća plaćanja zakupa koja se evidentira kao finansijska razlika po osnovu zakupa.

Zakup sredstava kod kojih su sve koristi i rizici u vezi sa vlasništvom zadržani kod zakupodavca smatraju se i evidentiraju kao operativni (poslovni) lizing. Plaćanja zakupa po osnovu poslovnog lizinga priznaju se kao rashodi u bilansu uspjeha tokom trajanja zakupa.

3.4. Porezi i doprinosi

Porez na dobit

Tekući porez na dobit

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica Član 28 („Sl. list CG”, br. 80/04 i br. 40/08 i br.86/09 i br.14/12). Stopa poreza na dobit je proporcionalna i iznosi 9% od poreske osnovice.

Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Banke iskazane u bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica (članovi 8. i 9. za usklađivanje prihoda i članovi 10. do 20. za usklađivanje rashoda) i Odlukom o novom kontnom okviru za banke Centralne banke Crne Gore („Sl. list CG 55/12).

Kapitalni gubici mogu se prebijati sa kapitalnim dobitima ostvarenim u istoj godini. Ako se i poslije izvršenog prebijanja sa kapitalnim dobitima ostvarenim u istoj godini pojavi kapitalni gubitak, poreski obveznik može prenijeti kapitalni gubitak na račun budućih kapitalnih dobitaka u narednih pet godina. Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na datum bilansa stanja se koriste za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobit. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i poreske gubitke i kredite, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.4. Porezi i doprinosi (nastavak)

Porez na dobit (nastavak)

Porezi, doprinosi i druge dažbine koje ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi, doprinosi i druge dažbine koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu i druge poreze, naknade i doprinose koji se plaćaju prema raznim republičkim i lokalnim poreskim propisima.

3.5. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Novčana sredstva iskazana u bilansu stanja uključuju gotovinu u blagajni, trezoru i bankomatima i na računima kod depozitnih institucija, odnosno na računima CBCG i drugih banaka.

Ekvivalenti gotovine iskazani u bilansu stanja obuhvataju kratkoročna, visokolikvidna ulaganja koja se brzo pretvaraju u poznate iznose gotovine i koja su predmet beznačajnog uticaja rizika od promjene vrijednosti.

Novčani tokovi koji nastaju iz transakcija u stranoj valuti evidentiraju se u izvještajnoj valuti, primjenom deviznog kursa na datum novčanog toka, odnosno na dan priliva i odliva gotovine.

Novčani tok inostranog subjekta kod ulaganja u inostrani subjekt banka preračunava u svoju izvještajnu valutu primjenom deviznog kursa na datum novčanog toka.

Banka koristi direktan metod za izvještavanje o novčanim tokovima iz poslovnih aktivnosti.

3.6. Finansijski instrumenti

Banka u bilans stanja uključuje finansijske instrumente u skladu sa MRS 39, Finansijski instrumenti – Priznavanje i odmjeravanje.

Pod finansijskim instrumentom se podrazumijeva svaki ugovor kojim nastaje finansijsko potraživanje ili finansijska obaveza Banke, uz istovremeno nastajanje finansijske obaveze, odnosno finansijskog potraživanja trećih lica.

Svi finansijski instrumenti se, u skladu sa Međunarodnim standardima za finansijsko izvještavanje, klasifikuju u odgovarajuće kategorije:

Plasmani po osnovu kredita i slični plasmani, kao i potraživanja koja iz njih proizilaze klasifikuju se kao plasmani drugim bankama i plasmani klijentima i iskazuju se u bilansu stanja po amortizovanoj vrijednosti, koja predstavlja prvobitnu vrijednost plasmana umanjenu za izvršene otplate, korigovanu za:

- iznos obezvrjeđenja obračunat u skladu sa internom metodologijom banke, usklađenom sa Odlukom o minimalnim standardima upravljanja kreditnim rizikom u bankama, a koji se evidentira preko računa ispravke vrijednosti definisan Odlukom o kontnom okviru. Obračunata kamata i efekti promjene vrijednosti plasmana po kreditima knjiže se kao prihodi od kamate i ostali slični prihodi.

Procijenjena vrijednost rezervi za kreditne gubitke po osnovu rizika naplativosti utvrđenu primjenom metodologije Centralne banke Crne Gore se obračunava ali se knjigovodstveno ne evidentira. Visina ovih rezervi će se na kraju poslovne godine odraziti na visinu kapitala banke, na način definisan Odlukom o minimalnim standardima upravljanja kreditnim rizikom u banama.

Kreditni odobreni u drugim valutama sadrže deviznu klauzulu, odnosno čiji anuitet u EUR zavisi od kursa strane valute na dan dospjeća ili od indeksa rasta cijena na malo, tretiraju se kao finansijski instrumenti sa ugrađenim derivatom. Glavnica u EUR se iskazuje po amortizovanoj vrijednosti definisanoj u prethodnom stavu. Razlika između preračunate vrijednosti kredita po kursu na dan bilansiranja, odnosno primjenom ugovorenog indeksa, i vrijednosti glavnice u EUR-ima iskazuje se u okviru prihoda od kamate i ostalih sličnih prihoda u iznosu koji je naplaćen, ili dospio za plaćanje do datuma bilansiranja. Odstupanja od stvarne vrijednosti iskazuju se kao pozitivna ili negativna kursna razlika, u zavisnosti od kursa valute u kojoj se vodi potraživanje.

Banka vrši procjenu obezvrjeđenja potraživanja u skladu sa internom metodologijom banke, a tako obračunati iznosi obezvrjeđenja na računima ispravki vrijednosti terete troškove poslovanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.6. Finansijski instrumenti (nastavak)

Potraživanja koja zadovoljavaju uslove za otpis iz bilansne evidencije, Banka je dužna da otpiše 100% na teret troškova, isknjiži iz aktive Banke i ista vodi na memorandum računu koji služi za interne evidencije banke. Trošak ovog otpisa mora biti prenijet na račun rashoda po osnovu direktnog otpisa potraživanja.

Za iznos naplaćenih otpisanih potraživanja, Banka odobrava prihode od naplaćenih otpisanih potraživanja.

Banka po osnovu realizacije prenosa prava svojine na instrumentima obezbjeđenja potraživanja u svoju korist, svu stečenu imovinu knjiži kao sredstva stečena po osnovu naplate potraživanja, koju može držati na tom računu maksimum četiri godine od datuma sticanja. Nakon isteka četiri godine sva stečena imovina se računovodstveno tretira kao ulaganje u nepokretnosti i osnovna sredstva.

Brisanje nenaplativih potraživanja sa memorandum računa na kome se prenose sva otpisana potraživanja, a koji služi samo kao interna evidencija banke može se izvršiti samo na osnovu pravosnažne sudske odluke ili na osnovu odluke Odbora direktora.

Obaveze po primljenim kreditima se iskazuju u bilansu stanja primjenom računovodstvene politike koja je istovjetna sa računovodstvenom politikom za plasmane po kreditima.

Hartije od vrijednosti namjenjene trgovanju koje se u bilansu stanja iskazuju kao imovina ili obaveze po tržišnoj vrijednosti. Povećanje njihove tržišne vrijednosti se knjiži u korist prihoda, a smanjenje u korist rashoda.

U hartije od vrijednosti koje se drže do dospelja klasifikuju se oni finansijski instrumenti koji imaju utvrđene rokove dospelja, a koje rukovodstvo namjerava da drži do roka dospelja, odnosno realizuje na dan dospelja. Ove hartije od vrijednosti se u bilansu stanja iskazuju po amortizovanoj vrijednosti definisanoj u prethodnom stavu. Obračunata kamata i efekti promjene vrijednosti ovih hartija od vrijednosti knjiže se kao prihodi od kamate i ostali slični prihodi. Obezvrjeđenje hartija od vrijednosti koje se drže do dospelja se vrši u skladu sa metodologijom banke, a računovodstveno sprovodi preko računa ispravki, a na teret troškova poslovanja.

U hartije od vrijednosti namjenjene za prodaju klasifikuju se sve ostale hartije od vrijednosti, uključujući učešća u kapitalu drugih pravnih lica i u bilansu stanja se iskazuju po:

- tržišnoj vrijednosti utvrđenoj na berzi ili drugom prizatom finansijskom tržištu; ili
- ukoliko tržišna vrijednost nije poznata, odnosno ne može biti utvrđena, iznos ispravke za iste se obračunava primjenom interne metodologije banke, a na teret troškova poslovanja.

Hartije od vrijednosti koje se drže do dospelja i hartije od vrijednosti namjenjene prodaji iskazuju se po tržišnoj vrijednosti. Učešća u kapitalu drugih pravnih lica u kojima Banka ostvaruje značajan uticaj (preko 20 do 50% učešća u kapitalu) iskazuju se po metodu kapitala, odnosno u iznosima usaglašenim sa srazmjernom vrijednošću kapitala tih pravnih lica. Svi realizovani ili nerealizovani dobiti po osnovu promjene tržišne vrijednosti tih hartija od vrijednosti se priznaju u korist prihoda odnosno na teret rashoda.

Primljene dividende po osnovu ulaganja u akcije drugih pravnih lica prikazuju se kao prihodi od dividende u trenutku njihove naplate. Za procjenjene iznose rizika za učešća u kapital drugih pravnih lica Banka vrši izdvajanje rezervi na teret troškova poslovanja.

3.7. Krediti

Kreditni odobreni od strane Banke evidentiraju se u poslovnim knjigama u momentu prenosa sredstava korisniku kredita.

Kreditni su iskazani u bilansu stanja u visini odobrenog plasmana uvećanog za iznose dospjelih kamata, umanjenog za otplaćenu glavnica i plaćene kamate i obezvrjeđenje vrijednosti koje je zasnovano na procjeni konkretno identifikovanih rizika za pojedine plasmane i rizika za koje iskustvo ukazuje da su sadržani u kreditnom portfoliju. U procjeni navedenih rizika rukovodstvo Banke primjenjuje metodologiju koja je objelodanjena u napomeni 3.8.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Rezervisanja i obezvrjeđenje vrijednosti nenaplativih potraživanja

U skladu sa Odlukom Centralne banke Crne Gore o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list CG“, br. 22/12, 55/12 i 57/13) utvrđeni su: elementi upravljanja kreditnim rizikom, minimalni kriterijumi i način klasifikacije stavki aktive i vanbilansa po osnovu kojih je Banka izložena kreditnom riziku i način utvrđivanja rezervacija za pokriće potencijalnih gubitaka koji proizilaze iz izloženosti Banke kreditnom riziku. Aktivu Banke izloženu riziku, u smislu ove Odluke čine krediti, pozajmice, kamate, naknade, potraživanja po osnovu lizinga, depoziti kod banaka i avansi i sve druge stavke bilansne aktive kod kojih je Banka izložena riziku neispunjenja obaveze dužnika, kao i izdate garancije, ostala jemstva, otvoreni akreditivi i odobreni, a još neiskorišćeni krediti, kao i druge vanbilansne stavke koje predstavljaju potencijalne obaveze Banke.

Banka je dužna da za bilansne i vanbilansne stavke po osnovu kojih je izložena kreditnom riziku, vrši procjenu obezvrjeđenja (za stavke bilansne aktive), odnosno procjenu vjerovatnog gubitka (za vanbilansne stavke), kao i da te stavke klasifikuje u odgovarajuću klasifikacionu grupu kao i da izračuna rezervacije za potencijalne gubitke, u skladu sa važećom Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list CG“, br. 22/12, 55/12 i 57/13).

Obračun rezervacije za potencijalne gubitke:

U skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list CG“, br. 22/12, 55/12 i 57/13), Banka je primijenila sljedeće procenete i dane kašnjenja po kategorijama rizičnosti za obračun rezervacije za potencijalne gubitke:

Kategorija rizika	Na dan 31. decembra 2013. godine	
	% rezervisanja	Dani kašnjenja
A	-	<30
B1	2	31-60
B2	7	61-90
C1	20	91-150
C2	40	151-270
D	70	271-365
E	100	>365

Rezervisanja za gubitke se prema internoj politici izdvajaju za kredite, kreditne kartice, dozvoljena prekoračenja po tekućim računima, proteste po garancijama, provizije po računima fizičkih lica, odnosno za bilansnu aktivu Banke koja je izložena kreditnom riziku i vanbilansnu izloženost Banke, koja potencijalno može biti izložena riziku.

Obračun obezvrjeđenja (za stavke bilansne aktive), odnosno procjenu vjerovatnog gubitka (za vanbilansne stavke)

Početno vrednovanje i priznavanje bilansne aktive se vrši po fer vrijednosti, dok se naknadno vrednovanje i priznavanje bilansne aktive vrši po metodi amortizovanih troškova uz primjenu koncepta obezvrjeđenja.

Banka vrši procjenjivanje i priznavanje rezervisanja za gubitke po vanbilansnim izloženostima. Uslovi za priznavanje rezervisanja za gubitke po osnovu vanbilansnih stavki su:

- Da postoji sadašnja obaveza kao rezultat prošlih događaja,
- Da je vjerovatan odliv sredstava za izmirenje obaveze i
- Da postoji mogućnost da se obaveza procijeni

Procjenjivanje i priznavanje rezervisanja za gubitke po osnovu neiskorišćenih kredita će se vršiti na isti način kao i procjenjivanje i priznavanje kreditnih potraživanja, ukoliko Banka ima neopozivu obavezu po osnovu neiskorišćenog dijela kredita.

Procjenu obezvrjeđenja stavki bilansne aktive i vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki Banka vrši na individualnoj ili na grupnoj osnovi.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Rezervisanja i obezvrjeđenje vrijednosti nenaplativih potraživanja (nastavak)

Procjenu obezvrjeđenja stavki bilansne aktive i vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki, na pojedinačnoj osnovi Banka je dužna da vrši za:

- sva materijalno značajna potraživanja uz napomenu da je materijalno značajno potraživanje bruto izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica veća od EUR 50 hiljada,
- sva potraživanja po osnovu kojih je dužnik Banka ili neka druga finansijska institucija,
- plasmane u hartije od vrijednosti koje se ne kotiraju na Berzi i hartije koje se čuvaju do dospjeća bez obzira na materijalnu značajnost
- materijalno značajne potencijalne obaveze, ako postoji materijalni dokaz da će garancija pasti na teret Banke,
- ostale stavke aktive

Ukoliko je potraživanje Banke materijalno značajno, a na osnovu Odluke o adekvatnosti kapitala predstavlja odbitnu stavku sopstvenih sredstava, onda se za istu ne vrši procjena obezvrjeđenja.

Procjenu obezvrjeđenja stavki bilansne aktive i vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki, na grupnoj osnovi Banka je dužna da vrši za sve plasmane koji pripadaju grupi malih potraživanja, odnosno potraživanja do EUR 50 hiljada.

Procjena rezervisanja za garancije, akreditive i avale takođe se vrši na individualnoj ili grupnoj osnovu u zavisnosti da li iznos potencijalne obaveze prelazi EUR 50 hiljada, ili ne, i da li postoje objektivni dokazi o obezvrjeđenju ili ne. Ako je u pitanju materijalno značajan vanbilansni iznos onda se radi ispravka na individualnoj osnovi ukoliko postoji materijalni dokaz da će Banka biti u poziciji da vrši plaćanje po garanciji.

3.9. Nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalna ulaganja

Sve nabavke nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja vode se po nabavnoj vrijednosti koja se sastoji od nabavne cijene uvećane za zavisne troškove nabavke, a umanjene za trgovinske popuste i rabate.

Nekretnine, oprema i nematerijalna ulaganja se nakon početnog priznavanja iskazuju po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ukupan iznos obračunate amortizacije i gubitaka zbog obezvrjeđenja.

Za građevinske objekte čija je vrijednost po ocjeni rukovodstva Banke, značajno potcijenjena ili precijenjena, Banka može primjeniti dozvoljeni alternativni tretman iz MRS 16, odnosno uskladiti vrijednost tih građevinskih objekata sa vrijednostima koje utvrdi nezavisni profesionalno kvalifikovani procjenjivač. Neto povećanje vrijednosti tih građevinskih objekata Banka će evidentirati kao revalorizacione rezerve.

Ukoliko se ocjeni da su nematerijalna ulaganja i oprema značajno podcijenjena ili precijenjena, Banka može primjeniti dozvoljeni alternativni metod što podrazumijeva iskazivanje po revalorizovanom iznosu koji predstavlja njihovu poštnu (fer) vrijednost na dan revalorizacije, umanjenu za ukupnu naknadnu amortizaciju i gubitke zbog obezvrjeđenja.

Fer vrijednost nematerijalnih ulaganja i opreme čini njihova tržišna vrijednost, a ukoliko ne postoji dokaz tržišne vrijednosti procjenjuju se po amortizovanoj vrijednosti njihove zamjene.

Naknadna ulaganja u nekretnine i opremu, koja utiču na poboljšanje stanja sredstava iznad njegovog početno procijenjenog korisnog vijeka upotrebe, uključuju se u knjigovodstvenu vrijednost osnovnog sredstva.

Ulaganja po osnovu tekućeg održavanja priznaju se kao rashod perioda u kom su nastala.

Amortizacija se obračunava po stopama koje obezbjeđuju nadoknađivanje vrijednosti nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja u toku njihovog korisnog vijeka trajanja, primjenom sljedećih godišnjih stopa, s ciljem da se u potpunosti otpiše u toku njihovog korisnog vijeka trajanja:

	<u>Stopa u %</u>
Građevinski objekti	10
Računari i računska oprema	33
Namještaj i oprema	10-12.5
Softver	20

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2013. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.9. Nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalna ulaganja (nastavak)**

Osnovicu za amortizaciju čini knjigovodstvena vrijednost nekretnine i opreme, odnosno nabavna vrijednost nekretnine, opreme i nematerijalnih ulaganja umanjena za procijenjenu rezidualnu (preostalu) vrijednost.

Razlika između iznosa amortizacije obračunatog u skladu sa računovodstvenom politikom i iznosa amortizacije koji se priznaje poreskim propisima unosi se u poreski bilans na način utvrđen poreskim propisima.

3.10. Ispravka vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine

Na dan bilansa stanja, rukovodstvo Banke analizira vrijednosti po kojima je prikazana nematerijalna i materijalna imovina Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvrijeđeno, nadoknativ iznos te imovine se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvrijeđenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrijednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrijednosti.

Gubitak po osnovu obezvrijeđenja vrijednosti imovine priznaje se kao rashod tekućeg perioda i iskazuje se u okviru ostalih poslovnih rashoda. Ako naknadno dođe do situacije da gubitak zbog obezvrijeđenja priznat u ranijim godinama ne postoji ili se smanjio, vrijednost sredstva se povećava do revidirane procjene o njegovoj naknadivoj vrijednosti, ali tako da povećana vrijednost po kojoj se sredstvo vodi ne bude veća od vrijednosti po kojoj bi se sredstvo vodilo da nije bio u prethodnim godinama priznat utvrđeni gubitak zbog obezvrijeđivanja sredstava.

3.11. Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju kada Banka ima važeću zakonsku ili izvedenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja, kada postoji velika vjerovatnoća da će za podmirenje obaveze biti potreban odliv sredstava i kada je iznos obaveza pouzdano procijenjen.

Rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke. Iznos koji je priznat kao rezervisanje predstavlja najbolju procjenu izdataka koji je potreban za izmirenje sadašnje obaveze na dan bilansa stanja.

Rezervisanja se ispituju na dan bilansa i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procjenu. Ako više nije vjerovatno da će odliv resursa koji predstavlja ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obaveze, rezervisanje se ukida.

3.12. Naknade zaposlenima

Doprinosi kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Banka je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Banka je, takođe, obavezna da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se evidentiraju na teret rashoda perioda na koji se odnose.

Obaveze po osnovu otpremnina ili drugih dugoročnih naknada zaposlenima

U skladu sa Kolektivnim ugovorom, Banka je u obavezi da prilikom odlaska u penziju zaposlenom isplati otpremninu u visini 6 prosječnih neto zarada zaposlenih u Banci koja važi u mjesecu u kojem se vrši isplata. Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi objelodanjeni u finansijskim izvještajima odražavaju realnu vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore i propisima Centralne banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka.

3.13. Finansijske obaveze - Obaveze po kreditima

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrijednosti umanjenoj za nastale troškove transakcije. Obaveze za kredite se naknadno iskazuju po amortizovanoj cijeni. Sve razlike između ostvarenog priliva (umanjenog za troškove transakcije) i vrijednosti otplata, priznaju se u bilansu uspjeha u periodu korišćenja kredita primjenom metode efektivne kamatne stope.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.14. Transakcije sa povezanim licima

Prema definiciji MRS 24 povezane strane su strane koje predstavljaju:

- društva koja direktno ili indirektno putem jednog ili više posrednika kontrolišu izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom, odnosno koja izvještajno društvo kontrolišu zajedno s drugim subjektima;
- pridružena društva u kojima Banka ima značajan uticaj, a koja nijesu ni povezano lice, niti zajedničko ulaganje investitora;
- fizička lica koja direktno ili indirektno imaju pravo glasa u Banci koje im omogućava značajan uticaj na Banku, kao i bilo koji drugi subjekt za koji se očekuje da će uticati ili biti pod uticajem povezane osobe u poslovanju sa Bankom;
- rukovodioci na ključnim položajima, odnosno osobe koje imaju ovlašćenja i odgovornosti za planiranje, usmjeravanje i kontrolisanje aktivnosti Banke, uključujući direktore i ključno rukovodstvo.

Prilikom posmatranja svake moguće transakcije sa povezanom stranom pažnja je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik.

3.15. Pravična (fer) vrijednost

Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja predviđaju objelodanjivanje pravične (fer) vrijednosti finansijskih sredstava i finansijskih obaveza u napomenama uz finansijske izvještaje. Za navedene potrebe, pravična (fer) vrijednost je definisana kao iznos za koji se neko sredstvo može razmijeniti, ili obaveza izmiriti, u transakciji između dobro obaviještenih i voljnih strana, međusobno suočenih. Obaveza Banke je da objelodani sve informacije u vezi sa poštenom (fer) vrijednošću sredstava, potraživanja i obaveza za koje postoje raspoložive tržišne informacije i za koje se identifikuje materijalno značajna razlika između knjigovodstvenih vrijednosti i pravične (fer) vrijednosti.

U Crnoj Gori ne postoji dovoljno tržišno iskustvo, stabilnost i likvidnost kod kupovine i prodaje finansijskih sredstava i obaveza, kao i ostalih finansijskih instrumenata, i zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu (fer) vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u uslovima nepostojanja aktivnog tržišta, kako to zahtijevaju MRS i MSFI. Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi objelodanjeni u finansijskim izvještajima odražavaju realnu vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore i propisima Centralne banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izveštavanje banaka. Za iznos identifikovanih procijenjenih rizika da knjigovodstvena vrijednost neće biti realizovana, vrši se ispravka vrijednosti na osnovu odluke rukovodstva Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

4. KOREKCIJA FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA ZA 2012. GODINU

Banka je izvršila određene korekcije bilansnih i vanbilansnih pozicija bilansa stanja iskazanog na dan 31. decembra 2012. godine, kao i reklasifikacije bilansa stanja i bilansa uspjeha u cilju uporedivosti sa finansijskim izvještajima za 2013. godinu koji su od 1. januara 2013. godine izmijenjeni u skladu sa novom Odlukom o sadržaju, rokovima i načinu sačinjavanja i dostavljanja finansijskih izvještaja banaka („Sl. list CG“, br. 15/12 i 18/13), Odlukom o kontnom okviru za banke („Sl. list Crne Gore“ 55/12), Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list Crne Gore“, br. 22/12, 55/12 i 57/13) i Uputstvom o načinu evidentiranja rezervacija za potencijalne kreditne gubitke, ispravki vrijednosti i otpisanih stavki bilansne aktive pri utvrđivanju početnog stanja u poslovnim knjigama banaka za 2013. godinu („Sl. list Crne Gore“, br. 61/12), kako je objelodanjeno u napomeni 2.3 i naredim tabelama dolje:

BILANS USPJEHA *)

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2013. godine
(Iznosi u hiljadama EUR)

	2012 prije korekcija	Korekcije	2012. korigovano
Prihodi od kamata	2,180	(81)	2,099
Rashodi od kamata	(767)	-	(767)
NETO PRIHODI OD KAMATA	1,413	(81)	1,332
Prihodi od dividendi	-	9	9
Troškovi obezvrjeđenja	(399)	73	(326)
Troškovi rezervisanja	-	7	7
Prihodi od naknada i provizija	162	-	162
Rashodi naknada i provizija	(172)	-	(172)
NETO PRIHODI OD NAKNADA	(10)	-	(10)
Neto dobiti / gubici od finansijskih instrumenata koji se drže za trgovinu	9	-	9
Neto dobiti / gubici od investicionih HOV	337	-	337
Neto dobiti / gubici od kursnih razlika	(14)	-	(14)
Troškovi zaposlenih	(583)	(3)	(586)
Opšti i administrativni troškovi	(432)	(11)	(443)
Troškovi amortizacije	(248)	-	(248)
Ostali rashodi	(29)	-	(29)
Ostali prihodi	48	6	54
	(912)	(8)	(920)
OPERATIVNI PROFIT	92	-	92
Porez na dobit	(17)	-	(17)
NETO PROFIT	75	-	75

* Obrasci po novom kontnom okviru u skladu sa Odlukom o novom kontnom okviru za banke Centralne banke Crne Gore („Sl. list CG“ 55/12).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

4. KOREKCIJA FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA ZA 2012. GODINU (nastavak)

BILANS STANJA *)
Na dan 31. decembra 2013. godine
(U hiljadama EUR)

	31. decembra 2012.	Korekcije	31. decembra 2012. korigovano
SREDSTVA			
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	2,760	(727)	2,033
Kredit i potraživanja od banaka	-	612	612
Kredit i potraživanja od klijenata	25,035	1,254	26,289
Finansijska sredstva koja se drže za trgovanje	-	101	101
Investicione hartije od vrijednosti			
- raspoložive za prodaju	842	-	842
- koje se drže do dospelosti	442	-	442
Investicije u pridružena preduzeća i zajedničke poduhvate po metodi kapitala	1,261	-	1,261
Investicije u zavisna preduzeća	2,000	-	2,000
Nekretnine, postrojenja i oprema	1,492	-	1,492
Nematerijalna sredstva	212	-	212
Ostala finansijska potraživanja	2,390	-	2,390
Ostala poslovna potraživanja	2,565	(1,282)	1,283
UKUPNA SREDSTVA	38,999	(42)	38,957
OBAVEZE			
Depoziti banaka	-	5,400	5,400
Depoziti klijenata	17,743	(5,256)	12,487
Pozajmljena sredstva od banaka	5,778	-	5,778
Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata	42	-	42
Rezerve	2	-	2
Odložene poreske obaveze	7	-	7
Ostale obaveze	394	(224)	170
UKUPNE OBAVEZE	23,966	(80)	23,886
KAPITAL			
Akcijski kapital	13,844	-	13,844
Emisione premije	2	-	2
Neraspoređena dobit	39	-	39
Dobit tekuće godine	75	-	75
Ostale rezerve	1,073	38	1,111
UKUPAN KAPITAL	15,033	38	15,071
UKUPNI KAPITAL I OBAVEZE	38,999	(42)	38,957

VANBILANSNA EVIDENCIJA	31. decembra 2012.	Promjene- vraćanje u bilans	Promjene- prelazak na internu evidenciju	31. decembra 2012. korigovano
Garancije, jemstva i preuzete obaveze	815	-	-	815
Dobijeni kolaterali	45,738	-	-	45,738
Otpisani krediti	1,076	(140)	(936)	-
Ostala otpisana aktiva	30,335	-	-	30,335
Otpisana i suspendovana kamata	346	(85)	(261)	-
Memorandum računi	(78,310)	225	1,197	(76,888)

* Obrasci po novom kontnom okviru u skladu sa Odlukom o novom kontnom okviru za banke Centralne banke Crne Gore („Sl. list CG“ 55/12).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI

5.1. Upravljanje rizicima

Banka je u svome poslovanju izložena različitim rizicima od kojih su najznačajniji:

- kreditni rizik;
- tržišni rizik;
- rizik likvidnosti;
- operativni rizik.

Procedure za upravljanje rizicima su dizajnirane da identifikuju i analiziraju rizike, da definišu odgovarajuće limite i kontrole za upravljanje rizicima, kao i da prate izloženost Banke pojedinim rizicima. Procedure za upravljanje rizicima su predmet redovne kontrole u cilju adekvatnog odgovora na nastale promjene na tržištu, proizvodima i uslugama.

Sektor za upravljanje rizicima je odgovoran za praćenje izloženosti Banke pojedinim rizicima o čemu se mjesečno izvještava Odboru direktora. Pored toga, praćenje izloženosti Banke pojedinim rizicima je u nadležnosti Komiteta za upravljanje kreditnim rizikom, Komiteta za operativne rizike i Komiteta za upravljanje aktivom i pasivom.

5.2. Kreditni rizik

Banka je izložena kreditnom riziku koji predstavlja rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Banci izmire u potpunosti i na vrijeme. Banka vrši rezervisanja za gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti, a koji se odnose na gubitke nastale na dan izvještaja o finansijskom položaju. Značajne promjene u privredi, odnosno stanju pojedinih privrednih grana koje čine osnov kreditnog portfolija Banke, mogle bi dovesti do gubitaka koji se razlikuju od gubitaka po osnovu kojih je izvršeno rezervisanje na dan izvještaja o finansijskom položaju. Stoga rukovodstvo Banke oprezno upravlja izloženošću kreditnom riziku.

5.2.1. Upravljanje kreditnim rizikom

Izloženost kreditnom riziku ispoljava se kao rizik finansijskog gubitka koji nastaje kao posljedica nemogućnosti dužnika da ispunji sve ugovorene obaveze prema Banci. Banka upravlja preuzetim kreditnim rizikom tako što određuje limite u odnosu na velike kredite, pojedinačne korisnike kredita i povezana lica. Pomenuti rizici se kontinuirano prate i predmet su kontrole koja se vrši jednom godišnje ili češće. Svi krediti iznad propisanog limita treba da budu odobreni od strane Komiteta za upravljanje kreditnim rizikom.

U skladu sa limitima propisanim od strane Centralne banke Crne Gore, granska koncentracija kredita je predmet kontinuiranog praćenja.

Izloženost riziku po pojedinačnim zajmoprimaocima, uključujući druge banke i brokerska preduzeća, dalje se ograničava tako što se utvrđuje podlimit u odnosu na bilansnu i vanbilansnu izloženost. Stvarna izloženost u odnosu na utvrđene limite se redovno prati.

Upravljanje izloženošću kreditnom riziku vrši se redovnom analizom sposobnosti korisnika kredita i potencijalnih korisnika kredita da otplaćuju obaveze po osnovu kamate i glavnice.

Preuzete i potencijalne obaveze po osnovu kredita

Primarna svrha ovih instrumenta je da se obezbijedi da sredstva budu dostupna klijentu u skladu sa zahtjevima. Garancije i aktivirani akreditivi predstavljaju neopozive garancije Banke da će izvršiti plaćanje u slučaju da klijent ne može da ispunji svoje obaveze prema trećim stranama, i stoga nose isti kreditni rizik kao i krediti. Dokumentarni i komercijalni akreditivi – koji predstavljaju pismenu izjavu o obavezi Banke preuzetoj u ime klijenta, a kojom se trećem licu daje ovlaštenje da kod Banke vuče mjenice do iznosa dogovorenog posebnim uslovima – su obezbijeđeni osnovnom isporukom robe na koju se odnose, te stoga, nose manji rizik nego direktna pozajmica.

5.2.2. Rezervisanja za gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti u skladu sa MRS 39

Na dan izvještaja o finansijskom položaju Banka procjenjuje da li postoji bilo kakav objektivni dokaz da je došlo do umanjenja vrijednosti finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava, u skladu sa zahtjevima MRS 39.

Ukoliko Banka procijeni da se desio događaj koji negativno utiče na očekivane novčane tokove, izloženost se reklasifikuje iz zdravih u loše kredite/izloženosti. Banka je dužna da najmanje tromjesečno procjenjuje kvalitet aktive, utvrđuje da li postoji objektivni dokaz o obezvređenju stavki bilansne aktive, odnosno vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

5.2. Kreditni rizik (nastavak)

5.2.2. Rezervisanja za gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti u skladu sa MRS 39 (nastavak)

Događaji koji ukazuju na obezvrjeđenje materijalno značajnih pozicija po osnovu kojih je banka izložena kreditnom riziku, a koje su vezane za *pravna lica*, su:

- Značajne finansijske poteškoće dužnika,
- Kršenje ugovorenih uslova ugovora od strane dužnika, kao što su neizmirivanje obaveza po osnovu kamata i/ ili glavnice,
- Kašnjenje u izmirivanju obaveza preko 90 dana za bilo koju materijalno značajnu obavezu od tog dužnika prema Banci. Prekoračenje roka dospijeca preko 90 dana smatra se prekoračenjem koje ukazuje na povećan nivo kreditnog rizika. Ovdje se ne uzima u obzir obaveza dužnika koja nije veća od EUR 200,
- Postojanje velike vjerovatnoće da će dužnik ući u proces stečaja ili likvidacije ili restrukturiranja zbog finansijskih poteškoća,
- Restrukturiranje plasmana (pojedinačnih kredita) usljed pogoršanja finansijskog stanja dužnika ili produženja roka vraćanja glavnice i/ ili umanjenje kamatne stope i/ ili naknade, kako je to definisano Odlukom o minimalnim standardima upravljanja kreditnim rizikom,
- Blokada računa dužnika.
- Ekonomski, nacionalni, lokalni, tehnološki ili pravni uslovi koji mogu negativno da utiču na izmirivanje obaveza dužnika (značajno povećanje cijena ulaznih sirovina, smanjenje cijena nekretnina za hipoteke u toj oblasti, druge promjene tržišnih uslova u kojima dužnik posluje, promjena regulative koja može negativno da utiče na poslovanje dužnika, tehnološka zastarjelost proizvoda koju dužnik proizvodi i slično).

Događaji koji ukazuju na obezvrjeđenje materijalno značajnih pozicija po osnovu kojih je banka izložena kreditnom riziku, a vezuju se za *fizička lica* su:

- Prezaduženost dužnika (ukupne mjesečne obaveze dužnika veće od ukupnih mjesečnih primanja dužnika);
- Kršenje ugovorenih uslova ugovora od strane dužnika, kao što su neizmirivanje obaveza po osnovu kamata i/ ili glavnice;
- Kašnjenje u izmirivanju obaveza preko 90 dana za bilo koju materijalno značajnu obavezu od tog dužnika prema Banci, odnosno neprekidni nedozvoljeni minus preko 90 dana. Prekoračenja roka dospijeca preko 90 dana smatra se prekoračenjem koje ukazuje na povećan nivo kreditnog rizika. Ovdje se ne uzima u obzir obaveza od jednog dužnika koja je manja od 20 Eur;
- Pokretanje sudskog postupka za bilo koje potraživanje od dužnika;
- Restrukturiranje plasmana (pojedinačnih kredita) usljed pogoršanja finansijskog stanja dužnika (povećanje zaduženosti dužnika) ili produženje roka vraćanja glavnice i/ ili umanjenje kamatne stope i/ ili naknade;
- Blokada računa komitenta.

5.2.3. Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama

	U hiljadama EUR	
	2013.	2012.
Bilansne stavke		
Kredit i potraživanja od banaka	323	612
Kredit i potraživanja od klijenata	23,453	24,956
Kamatna i druga potraživanja	1,778	1,333
Finansijska sredstva koja se drže za trgovanje	100	101
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	989	842
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeca	50	442
Investicije u pridružena preduzeća i zajedničke poduhvate po metodi kapitala	1,261	1,261
Investicije u zavisna preduzeća	2,000	2,000
	29,954	31,547
Vanbilansne stavke		
Finansijske garancije	988	409
Činidbene garancije	-	288
Nepovučene kreditne linije	96	118
	1,084	815
Ukupna izloženost kreditnom riziku	31,038	32,362

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

5.2. Kreditni rizik (nastavak)

5.2.3. Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku se djelimično kontroliše pribavljanjem instrumenata obezbjeđenja i garancija pravnih i fizičkih lica. Pored toga, sva fizička lica su u obavezi da svoju mjesečnu zaradu primaju preko tekućeg računa kod Banke, u cilju smanjenja kreditnog rizika.

Tipovi instrumenata obezbjeđenja su:

- depoziti;
- pravo zaloge na industrijskim mašinama, hartijama od vrijednosti, zalihama i vozilima;
- hipoteke na nepokretnostima i fiducijarni prenos vlasništva;
- mjenice;
- ovlaštenja;
- administrativne zabrane;
- žiranti i
- polise osiguranja.

5.2.4. Krediti i plasmani

Kredit i plasmani su prikazani u narednim tabelama:

	U hiljadama EUR							
	Neobezvri- jeđeni nedospjeli	Neobezvri- jeđeni dospjeli	Poje- dinačno procije- njeni	Ukupno, bruto	Pojedinač na ispravka vrijednosti	Grupna ispravka vrijednos ti	Ukupna ispravka vrijednosti	Ukupno, neto
31.decembar 2013. godine								
Stambeni krediti	49	-	-	49	-	-	-	49
Namjenski krediti	929	99	33	1,061	32	-	32	1,029
Ostali krediti fizičkim licima, pokriveni hipotekom	158	18	-	176	-	-	-	176
Ostali krediti	950	30	65	1,045	-	47	47	998
Kredit i malim preduzećima	20,869	330	130	21,329	120	8	128	21,201
	<u>22,955</u>	<u>477</u>	<u>228</u>	<u>23,660</u>	<u>152</u>	<u>55</u>	<u>207</u>	<u>23,453</u>

	U hiljadama EUR							
	Neobezvri- jeđeni nedospjeli	Neobezvri- jeđeni dospjeli	Poje- dinačno procije- njeni	Ukupno, bruto	Pojedinač na ispravka vrijednosti	Grupna ispravka vrijednos ti	Ukupna ispravka vrijednosti	Ukupno, neto
31.decembar 2012. godine								
Stambeni krediti	50	-	-	50	-	-	-	50
Namjenski krediti	946	155	39	1,140	19	20	39	1,101
Ostali krediti fizičkim licima, pokriveni hipotekom	173	10	-	183	-	-	-	183
Ostali krediti	1,596	46	53	1,695	2	51	53	1,642
Kredit i malim preduzećima	20,680	184	357	21,221	340	17	357	20,864
Kredit i Vladi i opštinama	-	1,116	37	1,153	37	-	37	1,116
	<u>23,445</u>	<u>1,511</u>	<u>486</u>	<u>25,442</u>	<u>398</u>	<u>88</u>	<u>486</u>	<u>24,956</u>

Kredit i avansi koji nisu ni dospjeli niti obezvrijeđeni u 2013. i 2012. godini su svrstani u dobru aktivu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
 31. decembar 2013. godine

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)
5.2. Kreditni rizik (nastavak)
5.2.4. Krediti i plasmani (nastavak)
a) Dospjeli ali pojedinačno neobezvrijeđeni krediti i plasmani

	U hiljadama EUR							Ukupno
	Do 30 dana kašnjenje	Od 31 do 60 dana kašnjenje	Od 61 do 90 dana kašnjenje	Od 91 do 180 dana kašnjenje	Od 181 do 365 dana kašnjenje	Od 1 do 5 godina kašnjenje	Preko 5 godina kašnjenje	
31. decembar 2013. godine								
Namjenski krediti	-	-	-	-	-	99	-	99
Ostali krediti fizičkim licima, pokriveni hipotekom	-	5	1	1	5	6	-	18
Kreditni mikro i malim preduzećima	10	-	-	-	1	19	-	30
Kreditni srednjim i velikim preduzećima	5	-	-	15	94	216	-	330
	<u>15</u>	<u>5</u>	<u>1</u>	<u>16</u>	<u>100</u>	<u>340</u>	<u>-</u>	<u>477</u>

	U hiljadama EUR							Ukupno
	Do 30 dana kašnjenje	Od 31 do 60 dana kašnjenje	Od 61 do 90 dana kašnjenje	Od 91 do 180 dana kašnjenje	Od 181 do 365 dana kašnjenje	Od 1 do 5 godina kašnjenje	Preko 5 godina kašnjenje	
31. decembar 2012. godine								
Namjenski krediti	-	-	-	-	-	155	-	155
Ostali krediti fizičkim licima, pokriveni hipotekom	4	2	2	2	-	-	-	10
Ostali krediti	17	3	1	19	6	-	-	46
Kreditni mikro i malim preduzećima	10	9	5	63	22	75	-	184
Kreditni Vladi i opštinama	-	-	-	-	-	1,116	-	1,116
	<u>31</u>	<u>14</u>	<u>8</u>	<u>84</u>	<u>28</u>	<u>1,346</u>	<u>-</u>	<u>1,511</u>

b) Fer vrijednost sredstava obezbjeđenja

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Depoziti	1,528	4,969
Zaloga	7,436	6,246
Hipoteke	12,532	11,875
Garancije	2,164	2,352
Ukupno	<u>23,660</u>	<u>25,442</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
 31. decembar 2013. godine

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)
5.2. Kreditni rizik (nastavak)
5.2.4. Krediti i plasmani (nastavak)
b) Fer vrijednost sredstava obezbjeđenja (nastavak)

Dospjeli ali individualno neobezvrijeđeni prikazani do visine plasmana koji su obezbijeđeni tim sredstvima	31. decembar	U hiljadama EUR
	2013.	31. decembar 2012.
Depoziti	1,528	4,904
Zaloga	7,435	6,060
Hipoteke	12,487	11,865
Garancije	2,003	2,127
Ukupno	23,453	24,956

Individualno obezvrijeđeni prikazani do visine plasmana koji su obezbijeđeni tim sredstvima	31. decembar	U hiljadama EUR
	2013.	31. decembar 2012.
Depoziti	-	65
Zaloga	1	186
Hipoteke	45	10
Garancije	161	225
Ukupno	207	486

Banka kao predmet hipoteke uzima nepokretnosti čija vrijednost, po procjeni ovlaštenih procjenitelja, uobičajeno treba biti veća minimum 25% za izloženosti odobrene stanovništvu, odnosno 50% za izloženosti odobrene privredi, od iznosa plasmana, osim ako pojedinim odlukama nije definisano drugačije. Nekretnine koje se uzimaju kao kolateral su stambeni prostori, porodične stambene zgrade, poslovni objekti, poslovni prostori i zemljište zavisno od lokacije i njegove buduće namjene.

c) Restruktuirani krediti i plasmani

Banka je zajmoprimcu restruktuirala kredit ako je, zbog pogoršanja dužnikove kreditne sposobnosti: produžila rok otplate za glavnice ili kamatu, smanjila kamatnu stopu na odobreni kredit, smanjila iznos duga, glavnice ili kamate ili napravila druge slične pogodnosti koje olakšavaju finansijsku poziciju zajmoprimca. Prilikom restrukturiranja kredita Banka vrši finansijsku analizu zajmoprimca i procjenjuje mogućnosti zajmoprimca, nakon restrukturiranja kredita, da ostvari novčane tokove koji će biti dovoljni za otplatu glavnice i kamate kredita. Banka je restruktuirala u toku 2013. godine kredite u iznosu od 11,278 hiljada EUR (2012: 7,301 hiljada EUR).

d) Geografska koncentracija

Geografska koncentracija izloženosti Banke kreditnom riziku, bez umanjenja za ispravku vrijednosti, je prikazana u sljedećoj tabeli:

	Crna Gora	Evropska Unija	SAD i Kanada	U hiljadama EUR	
				Ostalo	Ukupno
Kredit i potraživanja od banaka	-	253	-	70	323
Kredit i potraživanja od klijenata Finansijska sredstva koja se drže za trgovanje	17,082	7,793	504	281	25,660
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	100	-	-	-	100
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospjeća	989	-	-	-	989
Investicije u pridružena preduzeća i zajedničke poduhvate po metodi kapitala	50	-	-	-	50
Investicije u zavisna preduzeća	1,261	-	-	-	1,261
	2,000	-	-	-	2,000
31. decembar 2013. godine	21,482	8,046	504	351	30,383
31. decembar 2012. godine	18,098	8,527	-	276	26,901

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

5.2. Kreditni rizik (nastavak)

5.2.4 Krediti i plasmani (nastavak)

e) Industrijska koncentracija

Koncentracija po djelatnostima izloženosti Banke kreditnom riziku, bez umanjena za ispravku vrijednosti je prikazana u sljedećoj tabeli:

U hiljadama EUR

	Finansije	Transport, saobraćaj i tele- komunikacije	Usluge, turizam i ugostiteljstvo	Trgovi- na	Građe- vinarstvo	Energetik a	Ruda- rstvo	Admini- stracija	Trgovina nekretnina ma	Poljopri- vreda, lov i ribolov	Proizv- odnja	Ostalo	Fizička lica	Ukupno
Kreditni i potraživanja od banaka	323	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	323
Kreditni i potraživanja od klijenata	-	515	1,387	1,870	5,041	228	600	9	265	85	1,119	11,142	1,399	23,660
Finansijska sredstva koja se drže za trgovanje	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	989	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	989
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospijea	50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50
Investicije u pridružena preduzeća i zajedničke poduhvate po metodi kapitala	1,261	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,261
Investicije u zavisna preduzeća	2,000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,000
31. decembar 2013. godine	4,723	515	1,387	1,870	5,041	228	600	9	265	85	1,119	11,142	1,399	28,383
31. decembar 2012. godine	1,284	682	820	2,549	143	0	820	6,208	303	85	-	11,412	3,072	27,378

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2013. godine

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

5.2. Kreditni rizik (nastavak)

5.2.5. Vanbilansna evidencija

Ročnost vanbilansnih stavki po kojima je Banka izložena kreditnom riziku je sljedeća:

	U hiljadama EUR			
	Nepovučene kreditne linije	Garancije	Nepokriveni akreditivi	Ukupno
31. decembar 2013. godine				
Do 1 godine	96	942	-	1,038
Od 1 do 5 godina	-	46	-	46
	<u>96</u>	<u>988</u>	<u>-</u>	<u>1,084</u>

	U hiljadama EUR			
	Nepovučene kreditne linije	Garancije	Nepokriveni akreditivi	Ukupno
31. decembar 2012. godine				
Do 1 godine	118	697	-	815
	<u>118</u>	<u>697</u>	<u>-</u>	<u>815</u>

5.3. Tržišni rizik

Banka je izložena tržišnim rizicima. Tržišni rizici se javljaju u slučaju otvorenih pozicija, a zbog promjene kamatnih stopa, promjene kursa valute i promjene cijena hartija od vrijednosti koji se mijenjaju u skladu sa tržišnim fluktuacijama. Limiti za izloženost tržišnim rizicima su interno propisani i usklađeni sa limitima propisanim od strane Centralne banke Crne Gore.

5.3.1. Devizni rizik

Finansijska pozicija i novčani tokovi Banke su izloženi efektima promjena kursa valuta. Izloženost deviznom riziku se redovno prati putem usklađivanja sa limitima propisanim od strane Centralne banke Crne Gore.

Izloženost riziku od promjena kursa valuta na dan 31. decembra 2013. godine prikazana je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama EUR	USD	GBP	CHF	Ostalo	Ukupno
Devizna sredstva	80	1	37	36	154
Obaveze u devizama	285	-	20	34	339
Neto otvorena pozicija:					
- 31. decembra 2013. godine	<u>(205)</u>	<u>1</u>	<u>17</u>	<u>2</u>	<u>(185)</u>
- 31. decembra 2012. godine	<u>50</u>	<u></u>	<u>10</u>	<u>1</u>	<u>61</u>
% osnovnog kapitala:					
- 31. decembra 2013. godine	<u>1.48%</u>	<u>0.01%</u>	<u>0.12%</u>	<u>0.01%</u>	
- 31. decembra 2012. godine	<u>0.36%</u>	<u>0%</u>	<u>0.07%</u>	<u>0.01%</u>	
Agregatna otvorena pozicija:					
- 31. decembra 2013. godine	(185)				
- 31. decembra 2012. godine	61				
% osnovnog kapitala:					
- 31. decembra 2013. godine	-1.34%				
- 31. decembra 2012. godine	0.44%				

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

5.3. Tržišni rizik (nastavak)

5.3.2. Rizik od promjene kamatnih stopa

Rizik od promjene kamatnih stopa novčanih tokova predstavlja rizik da će budući novčani tokovi finansijskog instrumenta biti podložni oscilacijama usljed promjenljivih kamatnih stopa na tržištu. Kamatni rizik fer vrijednosti predstavlja rizik da će vrijednost finansijskog instrumenta biti podložna oscilacijama usljed promjenljivih kamatnih stopa na tržištu. Banka je izložena efektima promjene važećih kamatnih stopa na tržištu i to po osnovu rizika od promjene kamatnih stopa na novčane tokove. Kao posljedica takvih promjena može doći do povećanja kamatnih marži, međutim, one mogu umanjiti dobit ili dovesti do gubitka u slučaju neočekivanih kretanja. Kamatne stope se zasnivaju na tržišnim stopama tako da Banka redovno vrši ponovno određivanje cijena.

Naredna tabela prikazuje kamatonosna i nekamatonosna sredstva i obaveze Banke na dan 31. decembra 2013. godine:

	U hiljadama EUR		
	<u>Kamatonosno</u>	<u>Nekamatonosno</u>	<u>Ukupno</u>
SREDSTVA			
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	2,042	295	2,337
Kreditni i potraživanja od banaka	249	74	323
Kreditni i potraživanja od klijenata	25,231	-	25,231
Investicije u pridružena preduzeća i zajedničke poduhvate po metodi kapitala	-	1,261	1,261
Investicije u zavisna preduzeća	-	2,000	2,000
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	-	989	989
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospelja	50	-	50
Ukupna sredstva	<u>27,572</u>	<u>4,619</u>	<u>32,191</u>
OBAVEZE			
Depoziti banaka	5,400	-	5,400
Depoziti klijenata	9,403	1,933	11,336
Pozajmljena sredstva od banaka	5,438	-	5,438
Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata	10	-	10
Ukupno obaveze	<u>20,251</u>	<u>1,933</u>	<u>22,184</u>
Izloženost riziku od promjene kamatnih stopa:			
- 31. decembar 2013. godine	<u>7,321</u>	<u>2,686</u>	<u>10,007</u>
- 31. decembar 2012. godine	<u>4,611</u>	<u>2,854</u>	<u>6,465</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

5.3. Tržišni rizik (nastavak)

5.3.2. Rizik od promjene kamatnih stopa (nastavak)

Sljedeća tabele prikazuju godišnje aktivne i pasivne kamatne stope monetarnih finansijskih instrumenata:

Vrsta kredita	Kamatna stopa
Pravna lica:	
- kratkoročni krediti iz sredstava Banke	8-12%
- kratkoročni krediti iz drugih izvora	8%
- kratkoročni krediti bankama i drugim finansijskim organizacijama	
- aranžmanski krediti	
- dugoročni krediti iz sredstava Banke	8-12%
- dugoročni krediti iz drugih izvora	8%
- krediti za mala i srednja preduzeća do 24 mjeseca	8-12%
- krediti za mala i srednja preduzeća preko 24 mjeseca	8-12%
- krediti za preduzetnike do 24 mjeseca	8-12%
- krediti za preduzetnike preko 24 mjeseca	8-12%

Aktivne kamatne stope koje su primjenjivane na odobrene kredite fizičkim licima u toku 2013. godine su sljedeće:

Vrsta kredita	Kamatna stopa
Stanovništvo:	10-14%
- gotovinski krediti	10-14%
- potrošački krediti	
- krediti za kupovinu automobila	10-14%
- krediti za adaptaciju i finansiranje do 60 mjeseci	10-14%
- krediti za adaptaciju i finansiranje preko 60 mjeseci	10-14%

Pasivne kamatne stope koje su primjenjivane na primljene depozite pravnih lica u toku 2013. godine su sljedeće:

Vrsta depozita	Kamatna stopa
Depoziti po viđenju	0-1.5%

Pasivne kamatne stope koje su primjenjivane na primljene depozite fizičkih lica u toku 2013. godine su sljedeće:

Vrsta depozita	Kamatna stopa
Depoziti po viđenju	0-1.5%
Štednja po viđenju:	0-1.5%
- EUR	0-1.5%
- ostale valute	0.75%
Oročeni depoziti u EUR:	
- mjesec dana	3.30%
- tri mjeseca	3.30%
- šest mjeseci	4.75%
- 12 mjeseci	5.75%
- 24 mjeseca	6%
- 36 mjeseci	6.25%
Oročeni depoziti u stranim valutama (USD):	
- tri mjeseca	1.75%
- šest mjeseci	2.25%
- 12 mjeseci	3%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

5.4. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja rizik da Banka neće moći obezbijediti dovoljno novčanih sredstava za izmirenje obaveza u trenutku njihove dospelosti, ili rizik da će Banka za izmirivanje dospjelih obaveza morati obezbjeđivati novčana sredstva po razumnoj cijeni i blagovremeno.

5.4.1. Upravljanje rizikom likvidnosti

Usklađenost i kontrolisana neusklađenost dospjeća i kamatnih stopa po osnovu sredstava i obaveza su od velikog značaja za rukovodstvo Banke. Nije uobičajeno da Banka ima kompletno usklađenu poziciju, budući da poslovne transakcije često imaju neodređen rok dospjeća i da su različitih vrsta. Neusklađena pozicija potencijalno povećava profitabilnost, ali i povećava rizik od gubitka.

Dospjeća sredstava i obaveza i sposobnost Banke da po prihvatljivim troškovima obezbijedi izvore sredstava po dospjeću obaveza, važan su činilac u procjeni likvidnosti Banke i njene izloženosti promjenama kamatnih stopa i kurseva. Potrebe za likvidnošću za pokrivanje garancija odnosno aktiviranih akreditiva su znatno manje od iznosa preuzetih obaveza, budući da Banka ne očekuje da treća strana povuče ugovorena sredstva. Ukupni neizmireni iznos ugovorne obaveze kojom se odobrava kredit sa produženim rokom dospjeća ne mora nužno dovesti do budućih zahtjeva za likvidnim sredstvima, s obzirom da će mnoge od ovih obaveza isteći ili biti okončane bez finansiranja.

Za utvrđivanje usklađenosti novčanih priliva i odliva, Banka koristi skale dospjeća (GAP analiza).

U tabeli koja slijedi prikazana su sredstva i obaveze Banke za preostali period do ugovorenog datuma dospjeća, a u odnosu na datum izvještaja o finansijskom položaju:

U hiljadama EUR

	<u>Do mjesec dana</u>	<u>Od 1 do 3 mjeseca</u>	<u>Od 3 do 6 mjeseci</u>	<u>Od 6 do 12 mjeseci</u>	<u>Od 1 do 5 godina</u>	<u>Preko 5 godina</u>	<u>Ukupno</u>
Finansijska aktiva							
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	2,337	-	-	-	-	-	2,337
Kredit i potraživanja od banaka	323	-	-	-	-	-	323
Kredit i potraživanja od banaka	646	598	2,389	6,737	13,448	1,413	25,231
Finansijska sredstva koja se drže za trgovanje	100	-	-	-	-	-	100
HOV raspoložive za prodaju	989	-	-	-	-	-	989
HOV koje se drže do dospjeća	-	50	-	-	-	-	50
Investicije u pridružena preduzeća po metodi kapitala	1,261	-	-	-	-	-	1,261
Investicije u zavisna preduzeća	2,000	-	-	-	-	-	2,000
Ukupno	<u>7,656</u>	<u>648</u>	<u>2,389</u>	<u>6,737</u>	<u>13,448</u>	<u>1,413</u>	<u>32,291</u>
Finansijske obaveze							
Depoziti banaka	-	5,400	-	-	-	-	5,400
Depoziti klijenata	1,240	1,172	2,210	4,782	1,917	15	11,336
Pozajmljena sredstva od banaka i ostalih klijenata	10	-	229	346	2,771	2,092	5,448
Ukupno	<u>1,250</u>	<u>6,572</u>	<u>2,439</u>	<u>5,128</u>	<u>4,688</u>	<u>2,107</u>	<u>22,184</u>
Ročna neusklađenost							
- 31. decembra 2013. godine	<u>6,406</u>	<u>(5,924)</u>	<u>(50)</u>	<u>1,609</u>	<u>8,760</u>	<u>(694)</u>	<u>10,107</u>
- 31. decembra 2012. godine	<u>4,446</u>	<u>(2,704)</u>	<u>2,867</u>	<u>4,225</u>	<u>1,011</u>	<u>2,815</u>	<u>12,660</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

5.4. Rizik likvidnosti (nastavak)

5.4.1. Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Struktura sredstava i obaveza na dan 31. decembra 2013. godine ukazuje na postojanje ročne neusaglašenosti preostalog perioda dospjeća sredstava i obaveza od 1 do 6 mjeseci i period preko 5 godina. Likvidnost Banke kao njena sposobnost da u roku izvršava dospjele obaveze, zavisi sa jedne strane od bilansne strukture, a sa druge strane od usklađenosti tokova priliva i odliva sredstava. Na dan 31. decembra 2013. godine, depoziti po viđenju u gore navedenoj tabeli su prikazani na osnovu očekivanih dospjeća korišćenjem modela baziranom na istorijskim podacima Banke.

5.4.2. Ročnost finansijskih obaveza prema preostalom roku dospjeća (nediskontovani tokovi gotovine)

	U hiljadama EUR						
	Po viđenju	Do 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2013. godine							
Obaveze							
Obaveze prema bankama	-	-	5,400	-	-	-	5,400
Obaveze prema klijentima	767	473	1,172	6,992	1,917	15	11,336
Obaveze po kreditima	10	-	-	575	2,771	2,092	5,448
	<u>777</u>	<u>473</u>	<u>6,572</u>	<u>7,567</u>	<u>4,688</u>	<u>2,107</u>	<u>22,184</u>

	U hiljadama EUR						
	Po viđenju	Do 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2012. godine							
Obaveze							
Obaveze prema bankama	-	-	-	5,400	-	-	5,400
Obaveze prema klijentima	1,611	187	3,700	5,341	1,648	-	12,487
Obaveze po kreditima	20	-	11	351	2,654	2,784	5,820
	<u>1,631</u>	<u>187</u>	<u>3,711</u>	<u>11,092</u>	<u>4,302</u>	<u>2,784</u>	<u>23,707</u>

5.5. Fer vrijednost finansijskih instrumenata

5.5.1 Fer vrijednost finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrijednosti

Hijerarhija fer vrijednosti finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrijednosti

MSFI 7 definiše hijerarhiju tehnika vrednovanja na osnovu toga da li su unosi koje zahtijevaju te tehnike vrednovanja raspoloživi ili ne. Raspoloživi unosi odslikavaju tržišne podatke dobijene iz nezavisnih izvora; unosi koji nisu raspoloživi uključuju tržišne pretpostavke Banke. Ove dvije vrste unosa stvorile su sljedeću hijerarhiju fer vrijednosti:

- Nivo 1 – Kotirane vrijednosti (nekorigovane) na aktivnom tržištu istih sredstava i obaveza. Ovaj nivo uključuje kotirane instrumente kapitala.
- Nivo 2 – Unosi koji ne predstavljaju kotirane vrijednosti uključene u Nivo 1, a koji su raspoloživi i tiču se datog sredstva ili obaveze, bilo direktno (tj. u vidu cijena/vrijednosti) ili indirektno (u vidu zaključaka na osnovu cijena/vrijednosti). Banka ne posjeduje finansijske instrumente vrednovane po fer vrijednosti uključene u nivo 2.
- Nivo 3 – unosi za sredstva i obaveze koji nisu zasnovani na raspoloživim tržišnim podacima. Ovaj Nivo uključuje ulaganja u kapital pod tržišnim pretpostavkama Banke (ne postoje raspoloživi podaci). Banka ne posjeduje finansijske instrumente vrednovane po fer vrijednosti uključene u nivo 3.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2013. godine

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**5.5. Fer vrijednost finansijskih instrumenata (nastavak)****5.5.1 Fer vrijednost finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrijednosti (nastavak)**

Hijerarhija fer vrijednosti finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrijednosti (nastavak)

Ova hijerarhija zahtijeva upotrebu raspoloživih tržišnih podataka kada isti postoje. Prilikom procjene fer vrijednosti, Banka uzima u obzir raspoložive tržišne vrijednosti kad god je to moguće. Na dan 31. decembra 2013. godine, tržišne cijene hartija od vrijednosti vrednovanih po fer vrijednosti u portfoliju Banke su bile dostupne.

Tehnike vrednovanja i pretpostavke korišćene za vrednovanje finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrijednosti

Fer vrijednost hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju i hartija od vrijednosti vrednovanih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha je zasnovana na tržišnim cijenama. Ukoliko informacije o tržišnim cijenama nisu raspoložive, koriste se tržišne cijene kotiranih hartija od vrijednosti sa sličnim karakteristikama. Na dan 31. decembra 2013. godine, tržišne cijene hartija od vrijednosti vrednovanih po fer vrijednosti u portfoliju Banke su bile dostupne.

5.5.2 Fer vrijednost finansijskih instrumenata koji nisu vrednovani po fer vrijednosti

Tehnike vrednovanja i pretpostavke korišćene za vrednovanje finansijskih instrumenata koji nisu vrednovani po fer vrijednosti

Fer vrijednost finansijskih instrumenata koji nisu vrednovani po fer vrijednosti obračunata je samo za potrebe objelodanjivanja, bez efekata na pozicije bilansa stanja ili bilansa uspjeha. Dodatno, s obzirom na to da nema aktivnog trgovanja ovim instrumentima, određivanje fer njihove vrijednosti zahtijeva korišćenje procjena rukovodstva u značajnoj mjeri.

Fer vrijednost je cijena koja se može primiti za prodaju nekog sredstva ili platiti za prenos neke obaveze u uobičajenoj transakciji na glavnom (ili najpovoljnijem) tržištu na datum odmjerenja pod tekućim tržišnim uslovima bez obzira na to da li je cijena direktno utvrđiva ili procijenjena korišćenjem neke druge tehnike vrednovanja. Međutim, ne postoje dostupne tržišne cijene za određeni dio finansijskih instrumenata Banke, koji su prema tome klasifikovani u nivo 2 i nivo 3 hijerarhije fer vrijednosti. U uslovima u kojima nema dostupnih tržišnih cijena, fer vrijednost se procjenjuje primjenom modela diskontovanja novčanih tokova ili drugih modela. Promjene pretpostavki koje leže u osnovi procjena, uključujući diskontne stope i procijenjene novčane tokove, u značajnoj mjeri utiču na procjene. Stoga utvrđene procjene fer tržišne vrijednosti ne mogu biti ostvarene prilikom aktuelne prodaje finansijskog instrumenta.

Prilikom procjene fer vrijednosti finansijskih instrumenata koji nijesu vrednovani po fer vrijednosti i klasifikovani su kao nivo 2 i nivo 3, primijenjene su sljedeće pretpostavke:

Knjigovodstvena vrijednost predstavlja razumnu procjenu fer vrijednosti za sljedeće finansijske instrumente, koji su prevashodno kratkoročni:

- Gotovina i depoziti kod Centralne banke;
- Hartije od vrijednosti koje se drže do dospjeća (odnose se na državne obveznice sa rokom dospjeća do 3 mjeseca);
- Ostale obaveze.

Kredit i plasmani bankama

Potraživanja od drugih banaka obuhvataju međubankarske plasmane i pozicije u procesu naplate. Pravična vrijednost plasmana sa varijabilnom kamatnom stopom i prekonoćnih depozita je približno jednaka knjigovodstvenoj vrijednosti ovih finansijskih sredstava iskazanoj na dan izvještaja o finansijskom položaju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

5.5. Fer vrijednost finansijskih instrumenata (nastavak)

5.5.2 Fer vrijednost finansijskih instrumenata koji nisu vrednovani po fer vrijednosti (nastavak)

Tehnike vrednovanja i pretpostavke korišćene za vrednovanje finansijskih instrumenata koji nisu vrednovani po fer vrijednosti (nastavak)

Kredit i plasmani klijentima

Fer vrijednost je određena primjenom modela diskontovanih novčanih tokova, koji uključuje i pretpostavke izloženosti kreditnom riziku, riziku kamatnih stopa, "PD", "LGD", u mjeri u kojoj je isto primjenjivo. S obzirom na to da je značajan dio kredita klijentima odobren po fiksnim kamatnim stopama, u cilju utvrđivanja fer vrijednosti kredita klijentima sa fiksnom kamatnom stopom iskazanih po amortizovanoj vrijednosti, izvršeno je poređenje kamatnih stopa po kojima su krediti odobravani klijentima sa raspoloživim informacijama o preovlađujućim tržišnim kamatnim stopama u bankarskom sektoru Crne Gore, odnosno prosječnim ponderisanim kamatnim stopama po djelatnostima.

Prema mišljenju rukovodstva Banke, fer vrijednost kredita klijentima obračunata kao sadašnja vrijednost budućih novčanih tokova diskontovanih primjenom važećih tržišnih stopa, odnosno prosječnih ponderisanih kamatnih stopa za bankarski sektor, ne odstupa značajno od iskazanih knjigovodstvenih vrijednosti kredita na dan izvještaja o finansijskom položaju. Po mišljenju rukovodstva, iznosi u finansijskim izvještajima odražavaju realnu vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe finansijskog izvještavanja.

Depoziti i obaveze po kreditima

Za depozite po viđenju, kao i depozite sa preostalim rokom dospijeća kraćim od godinu dana, pretpostavka je da procijenjena pravična vrijednost ne odstupa značajno od knjigovodstvenih vrijednosti.

Procijenjena fer vrijednost kamatonosnih depozita sa fiksnom kamatnom stopom i preostalim rokom dospijeća preko godinu dana, bez navedene tržišne cijene bazira se na diskontovanom toku gotovine primjenom važeće kamatne stope na nove obaveze sa sličnim preostalim dospijećem. Prema mišljenju rukovodstva kamatne stope Banke su usklađene sa važećim tržišnim kamatnim stopama, i shodno tome iznosi u finansijskim izvještajima odražavaju realnu vrijednost koja u datim okolnostima najvjerodostojnije odražava pravičnu vrijednost navedenih finansijskih instrumenata.

Za fer vrijednost obaveza po kreditima sa varijabilnom kamatnom stopom pretpostavka je da aproksimira knjigovodstvenoj vrijednosti ovih obaveza na dan izvještavanja.

5.6. Upravljanje kapitalom

Upravljanje kapitalom ima za cilj:

- usaglašenost sa propisima regulatora,
- zaštitu sposobnosti Banke da održi stalnost poslovanja kako bi bila u mogućnosti da obezbijedi isplate akcionarima i naknade ostalim vlasnicima, i
- obezbjeđenje kapitala za podršku daljeg razvoja Banke.

Rukovodstvo Banke vrši kontrolu adekvatnosti kapitala korišćenjem metodologije i limita propisanih od strane Centralne banke Crne Gore ("Sl. list CG", br. 60/08, 41/09 i 55/12). U skladu sa propisima, Banka kvartalno dostavlja izvještaje o stanju i strukturi kapitala Centralnoj banci Crne Gore.

Sopstvena sredstva Banke sastoje se od:

- osnovnog kapitala (uplaćeni akcijski kapital, neraspoređena dobit iz prethodnih godina, dobit tekuće godine, umanjena za gubitak);
- dopunskog kapitala (rezerve koje su formirane na teret dobiti nakon njenog oporezivanja: zakonske, statutarne i druge rezerve, subordinisani kredit);
- umanjениh za nematerijalna ulaganja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

5.6. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Rizična aktiva se sastoji od stavki aktive i kreditnih ekvivalenata vanbilansnih stavki aktive Banke koje su izložene riziku. Kreditni ekvivalenti vanbilansnih stavki aktive predstavljaju iznos koji je rezultat množenja knjigovodstvene vrijednosti vanbilansnih stavki aktive sa propisanim faktorima konverzije. Ukupnu rizikom ponderisanu aktivu čini zbir stavki aktive bilansa i kreditnih ekvivalenata vanbilansnih stavki aktive izloženih riziku (rizična aktiva Banke), klasifikovanih u četiri kategorije i pomnoženih sa odgovarajućim propisanim ponderima rizika.

U skladu sa propisima Centralne banke Crne Gore, Banka je obavezna da održava minimalan stepen adekvatnosti kapitala od 10%. Banka je dužna da obim svog poslovanja uskladi sa propisanim pokazateljima, odnosno da obim i strukturu svojih rizičnih plasmana uskladi sa Zakonom o bankama i propisima Centralne banke Crne Gore. Na dan 31. decembra 2013. godine, koeficijent solventnosti obračunat od strane Banke u statutarim finansijskim izvještajima iznosi 30.26%.

5.7. Analize osjetljivosti

5.7.1. Analize osjetljivosti (devizni rizik)

Upravljanje izloženošću deviznom riziku, pored analize potraživanja i obaveza Banke iskazanih u stranoj valuti, uključuje i analizu osjetljivosti na promjene deviznog kursa. U sljedećoj tabeli je prikazan scenario promjene deviznog kursa u rasponu od +10% do -10% u odnosu na EUR.

	Ukupno	2013. Iznos u stranoj valuti	U hiljadama EUR Promjena kursa	
			10%	-10%
Sredstva				
Kreditni i potraživanja od banaka	323	154	15	(15)
Ukupno sredstva	<u>323</u>	<u>154</u>	<u>15</u>	<u>(15)</u>
Obaveze				
Depoziti klijenata	11,336	339	33	(33)
Ukupno obaveze	<u>11,336</u>	<u>339</u>	<u>33</u>	<u>(33)</u>
Neto izloženost deviznom riziku:				
- 31. decembar 2013. godine			<u>(18)</u>	<u>18</u>

Na dan 31. decembra 2013. godine, pod pretpostavkom da su svi ostali parametri nepromijenjeni promjenom deviznog kursa EUR u odnosu na ostale valute za +10% odnosno -10%, dobit Banke bi se povećala, odnosno smanjila za iznos od EUR 18 hiljada. Uzrok male izloženosti Banke promjeni deviznog kursa je činjenica da je najveći dio potraživanja i obaveza Banke izražen u EUR.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

5.7. Analize osjetljivosti (nastavak)

5.7.2. Analize osjetljivosti (rizik od promjene kamatnih stopa)

U toku procesa upravljanja rizikom od promjene kamatnih stopa, Banka vrši analizu osjetljivosti promjena potraživanja i obaveza sa varijabilnim kamatnim stopama. U sljedećoj tabeli je prikazan efekat promjene varijabilnih kamatnih stopa za potraživanja i obaveze iskazane u EUR u rasponu od +0.4% p.p. do -0.4% p.p, odnosno za potraživanja i obaveze iskazane u stranim valutama u rasponu od +0.3% p.p. do -0.3% p.p.

	U hiljadama EUR		
	Neto efekat kao rezultat promjene kamatnih stopa		
		+0.4 b.p.	-0.4 b.p.
		EUR KS	EUR KS
	+0.3 b.p.	-0.3 b.p.	
	FX KS	FX KS	
2013.			
Sredstva			
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	2,337	-	-
Kreditni i potraživanja od banaka	323	-	-
Kreditni i potraživanja od klijenata	25,331	101	(101)
Finansijska sredstva koja se drže za trgovanje	100	-	-
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	989	-	-
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospijanja	50	-	-
Investicije u pridružena preduzeća i zajedničke poduhvate po metodi kapitala	1,261	-	-
Investicije u zavisna preduzeća	2,000	-	-
	<u>32,391</u>	<u>101</u>	<u>(101)</u>
Obaveze			
Depoziti banaka	5,400	-	-
Depoziti klijenata	11,336	-	-
Pozajmljena sredstva od banaka	5,438	-	-
Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata	10	-	-
	<u>22,184</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Neto izloženost riziku od promjene kamatnih stopa:			
- 31. decembar 2013. godine		<u>101</u>	<u>(101)</u>

Pod pretpostavkom da su svi ostali parametri nepromijenjeni, povećanjem, odnosno smanjenjem varijabilne kamatne stope za potraživanja i obaveze u EUR za 0.4 p.p. odnosno za potraživanja i obaveze u stranoj valuti za 0.3 p.p., dobit Banke bi se povećala, odnosno smanjila, za iznos od 101 hiljadu EUR.

Uzrok male izloženosti Banke promjeni varijabilnih kamatnih stopa je činjenica da je najveći dio potraživanja i obaveza Banke ugovoren sa fiksnom kamatnom stopom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

6. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

a) Prihodi od kamata

	U hiljadama EUR	
	2013.	2012.
<i>Kredit:</i>		
- Opštinama	86	96
- Privrednim društvima	1,648	1,548
- Fizičkim licima	273	283
- Ostalo	181	192
	<u>2,188</u>	<u>2,119</u>
<i>Hartije od vrijednosti:</i>		
- Hartije od vrijednosti koje se drže do dospjeća	17	10
<i>Depoziti:</i>		
- Ostale finansijske institucije	46	48
- Centralna banka	-	3
	<u>46</u>	<u>51</u>
<i>Troškovi obezvrjeđenja po kamatnim potraživanjima</i>	<u>(48)</u>	<u>(81)</u>
	<u>2,203</u>	<u>2,099</u>

b) Rashodi kamata

	U hiljadama EUR	
	2013.	2012.
Banke i druge finansijske institucije	452	428
Vlada Crne Gore	-	3
Privredna društva	100	136
Fizička lica	345	192
Ostalo	4	8
	<u>901</u>	<u>767</u>

7. TROŠKOVI OBEZVRJEĐENJA I REZERVISANJA

a) Troškovi obezvrjeđenja

	U hiljadama EUR	
	2013.	2012.
Neto rezervisanja po osnovu:		
- kredita	75	(333)
- naknada	-	7
- ostala aktiva	(1)	-
	<u>74</u>	<u>(326)</u>

b) Troškovi rezervisanja

	U hiljadama EUR	
	2013.	2012.
Neto rezervisanja po osnovu:		
- vanbilansnih stavki	-	9
- ostalo	(2)	(2)
	<u>(2)</u>	<u>7</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

8. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA

a) Prihodi od naknada

	U hiljadama EUR	
	2013.	2012.
Naknade po kreditima	66	67
Naknade po vanbilansnim poslovima	39	5
Naknade za usluge platnog prometa	60	41
Prihodi od naknada po osnovu trgovine devizama	9	1
Prihodi od naknada po osnovu kastodi poslova	6	4
Prihodi od naknada od ostalih finansijskih institucija	88	33
Ostale naknade i provizije	14	11
	282	162

b) Rashodi naknada

	U hiljadama EUR	
	2013.	2012.
Naknade Centralnoj banci	80	76
Naknade ostalim bankama	9	9
Naknade po osnovu premije za zaštitu depozita	80	68
Ostale naknade i provizije	22	19
	191	172

9. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

	U hiljadama EUR	
	2013.	2012.
Neto zarade	252	270
Porezi, prirezi i doprinosi na zarade	255	227
Ostale neto naknade zaposlenima	33	26
Naknade članovima Odbora direktora	42	41
Neto trošak prevoza	7	6
Putni troškovi i dnevnice	4	3
Obuka zaposlenih	3	-
Ostali troškovi	13	13
	609	586

10. OPŠTI I ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI

	U hiljadama EUR	
	2013.	2012.
Troškovi održavanja kompjutera i opreme	160	157
Reklamiranje i marketing	138	88
Troškovi obezbjeđenja	26	27
Potrošni materijal	18	13
Sudski troškovi	16	7
Pretplate i donacije	16	21
Troškovi električne energije i goriva	12	8
Revizija	11	13
Troškovi komunikacionih mreža	8	8
Troškovi reprezentacije	8	12
Troškovi telefona	8	9
Osiguranje	5	5
Razni troškovi	51	75
	477	443

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

11. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	U hiljadama EUR	
	2013.	2012.
Nekretnine i oprema (napomena 18)	85	109
Nematerijalna ulaganja (napomena 19)	99	139
	<u>184</u>	<u>248</u>

12. OSTALI PRIHODI

	U hiljadama EUR	
	2013.	2012.
Prihodi od zakupa	6	7
Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	39	45
Vanredni prihod	1	2
	<u>46</u>	<u>54</u>

13. POREZ NA DOBIT

a) Komponente poreza na dobit

	U hiljadama EUR	
	2013.	2012.
Tekući porez na dobit	-	16
Odloženi porez na dobit	-	1
	<u>-</u>	<u>17</u>

b) Usaglašavanje iznosa poreza na dobit u bilansu uspjeha i proizvoda rezultata prije oporezivanja i propisane poreske stope

	U hiljadama EUR	
	2013.	2012.
Dobit prije oporezivanja	51	92
Porez na dobit po zakonskoj stopi od 9%	5	8
Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	(5)	7
Ostalo	-	2
	<u>-</u>	<u>17</u>
Poreski efekat na bilans uspjeha	<u>-</u>	<u>17</u>
<i>Efektivna poreska stopa</i>	-	18.48

14. NOVČANA SREDSTVA I RAČUNI DEPOZITA KOD DEPOZITNIH INSTITUCIJA

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Gotovina u blagajni:		
- u EUR	238	201
- u stranoj valuti	57	99
Žiro račun	642	586
Obavezna rezerva kod Centralne banke Crne Gore	1,400	1,147
	<u>2,337</u>	<u>2,033</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2013. godine

14. NOVČANA SREDSTVA I RAČUNI DEPOZITA KOD DEPOZITNIH INSTITUCIJA (nastavak)

Obavezna rezerva Banke sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine predstavlja minimum izdvojenih depozita u skladu sa regulativom Centralne banke Crne Gore na koju se odnosi Odluka o obaveznoj rezervi banaka kod Centralne banke Crne Gore ("Sl. list CG", br 35/11, 22/12 i 57/13). U skladu sa navedenim, banke obračunavaju obaveznu rezervu na depozite po vidjenju i oročene depozite.

Na depozite ugovorene sa ročnošću preko jedne godine koji imaju klauzulu o mogućnosti razročenja tih depozita u roku kraćem od jedne godine, odnosno u roku kraćem od 365 dana, primjenjuje se stopa od 9.5%. Banka može do 25% obavezne rezerve izdvojiti i držati u obliku državnih zapisa koje je emitovala Crna Gora. Na 15% sredstava obavezne rezerve Centralna banka plaća Banci mjesečno naknadu obračunatu po stopi od 1% na godišnjem nivou, do osmog u mjesecu za prethodni mjesec.

15. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA

	31. decembar 2013.	U hiljadama EUR 31. decembar 2012.
Korespodentni računi kod inostranih banaka	323	612
	<u>323</u>	<u>612</u>

16. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA

	31. decembar 2013.	U hiljadama EUR 31. decembar 2012.
<i>Dospjeli krediti:</i>		
- privredna društva u privatnom vlasništvu	353	129
- opštine	-	1,153
- fizička lica	206	223
- javna preduzeća	-	6
<i>Kratkoročni krediti:</i>		
- privredna društva u privatnom vlasništvu	1,175	504
- fizička lica	144	170
<i>Dugoročni krediti, uključujući tekuća dospjeća:</i>		
- privredna društva u privatnom vlasništvu	17,338	18,043
- javna preduzeća	2,423	2,455
- preduzetnici	39	23
- opštine	-	61
- fizička lica	1,982	2,675
	<u>23,660</u>	<u>25,442</u>
Depoziti kod ostalih depozitnih institucija	73	162
<i>Kamatna potraživanja:</i>		
- krediti	179	355
<i>Vremenska razgraničenja:</i>		
- kamata po kreditima	1,638	899
- naknade	(97)	(83)
	<u>1,720</u>	<u>1,171</u>
Ukupno	<u>25,453</u>	<u>26,775</u>
<i>Minus:</i>		
Ispravka vrijednosti kredita	(207)	(486)
Ispravka vrijednosti kamata	(15)	-
	<u>25,231</u>	<u>26,289</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

16. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA (nastavak)

Banka fizičkim licima odobrava različite vrste namjenskih i nenamjenskih kredita:

Kreditni za penzionere, sa kamatnom stopom od 10.00% - 14 % na godišnjem nivou,
 Gotovinski krediti, sa kamatnom stopom od 10.00% - 14% na godišnjem nivou,

Kratkoročni krediti pravnim licima odobravaju se po nominalnim kamatnim stopama od 8% do 12% na godišnjem nivou. Dugoročni krediti pravnim licima odobravaju se na period do tri godine, po nominalnim kamatnim stopama od 8% do 12% na godišnjem nivou.

Koncentracija po djelatnostima ukupno bruto plasiranih kredita komitentima od strane Banke je sljedeća:

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Građevinarstvo	1,781	143
Trgovina	1,869	2,549
Usluge, turizam, ugostiteljstvo	1,154	820
Transport, skladištenje, PTT, komunikacije	406	682
Trgovina nekretninama	265	303
Administracija, druge javne usluge	9	6,208
Stanovništvo	2,330	3,068
Nerezidenti	8,719	8,455
Ostalo	7,127	3,214
	23,660	25,442

17. INVESTICIONE HARTIJE OD VRIJEDNOSTI

a) Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Akcije u društva koja se bave finansijskom djelatnošću	561	668
Ostali rezidenti	250	-
Akcije u društva koja se bave nefinansijskom djelatnošću	171	164
Obveznice za restituciju	2	2
Državne obveznice	-	3
Obveznice stare devizne štednje	5	5
	989	842

Akcije u društva koja se bave finansijskom djelatnošću sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine u iznosu od EUR 561 hiljadu (31. decembra 2012: EUR 668 hiljada) odnose se na hartije kako slijedi:

U hiljadama EUR	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Montenegroberza a.d., Podgorica	123	123
Oif atlas mont a.d., Podgorica	324	312
Zif atlas mont a.d., Podgorica	99	215
Ostali	15	18
	561	668

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

17. INVESTICIONE HARTIJE OD VRIJEDNOSTI (nastavak)

Ostali rezidenti sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine u iznosu od EUR 250 hiljada odnose se na ulaganja u akcije Atlas Life AD, Podgorica. Dana 23. oktobra 2013. godine je izvršena kupovina 25 hiljada akcija po cijeni od EUR 10.

Akcije u društva koja se bave nefinansijskom djelatnošću sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine u iznosu od EUR 170 hiljada (31. decembra 2012: EUR 165 hiljada) odnose se na hartije kako slijedi:

U hiljadama EUR	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
- Bolnica Meljine AD, Herceg Novi	125	125
- Crnogorski elektroprenosni sistem AD, Podgorica	3	3
- Jugopetrol AD, Kotor	6	6
- Željeznice Crne Gore	1	2
- Kontejnerski terminal i generalni tereti AD, Bar	2	2
- Jadransko brodogradilište AD, Bijela	1	1
- Crnogorski Telekom AD, Podgorica	31	23
- Ostalo	2	3
	<u>171</u>	<u>165</u>

b) Hartije od vrijednosti koje se drže do dospijea

	31. decembar 2013.	U hiljadama EUR 31. decembar 2012.
Vlada Crne Gore	50	450
Državni zapisi	-	(8)
	<u>50</u>	<u>442</u>

c) Investicije u pridružena preduzeća i zajedničke poduhvate po metodi kapitala

Banka ima učešće u kapitalu Atlas banke a.d., Podgorica u iznosu od EUR 1,261 hiljadu (1.93%) u obliku 706 komada običnih akcija tržišne vrijednosti EUR 1,8 hiljada (2012: EUR 1,261 hiljadu).

d) Investicije u zavisna preduzeća

Banka je osnovala preduzeće Global Carbon d.o.o., Podgorica u ukupnom iznosu osnivačkog kapitala od EUR 2,000 hiljada. Banka je na dan 31. decembra 2013. godine 100% vlasnik preduzeća Global Carbon d.o.o., Podgorica. Na dan 31. decembra 2008. godine bilo je uplaćeno EUR 1,500 hiljada osnivačkog kapitala, dok je do 9. januara 2009. godine uplaćeno preostalih EUR 500 hiljada.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

18. NEKRETNINE, POSTROJENJE I OPREMA

Kretanja na nekretninama, opremi i ostalim sredstvima za 2013. godinu i 2012. godinu prikazano je u narednoj tabeli:

U hiljadama EUR	Ulaganja u tuđa osnovna sredstva			Osnovna sredstva u pripremi	Ukupno
	Kompjuteri	ostala sredstva za rad			
Nabavna vrijednost					
Stanje, 1. januar 2012.	365	463	190	1,139	2,157
Povećanja	-	-	-	82	82
Prenosi	2	2	1	(5)	-
Prenos na nematerijalna ulaganja	-	-	-	(70)	(70)
Otuđenja i rashodovanja	(2)	-	-	-	(2)
Stanje, 31. decembar 2012.	<u>365</u>	<u>465</u>	<u>191</u>	<u>1,146</u>	<u>2,167</u>
Nabavna vrijednost					
Stanje, 1. januar 2013.	365	465	191	1,146	2,167
Nabavke u toku godine	-	-	-	104	104
Prenosi	8	-	9	(17)	-
Prenos na nematerijalna ulaganja	-	-	-	(94)	(94)
Otuđenja	(2)	-	-	-	(2)
Stanje, 31. decembar 2013.	<u>371</u>	<u>465</u>	<u>200</u>	<u>1,139</u>	<u>2,175</u>
Ispravka vrijednosti					
Stanje, 1. januar 2012.	281	161	126	-	568
Amortizacija (napomena 11)	49	46	14	-	109
Otuđenja i rashodovanja	(2)	-	-	-	(2)
Stanje, 31. decembar 2012.	<u>328</u>	<u>207</u>	<u>140</u>	<u>-</u>	<u>675</u>
Ispravka vrijednosti					
Stanje, 1. januar 2013.	328	207	140	-	675
Amortizacija (napomena 11)	25	46	14	-	85
Rashodovanja	(2)	-	-	-	(2)
Stanje, 31. decembar 2013.	<u>351</u>	<u>253</u>	<u>154</u>	<u>-</u>	<u>758</u>
Sadašnja vrijednost:					
- 31. decembra 2013. godine	<u>20</u>	<u>212</u>	<u>46</u>	<u>1,139</u>	<u>1,417</u>
- 31. decembra 2012. godine	<u>37</u>	<u>258</u>	<u>51</u>	<u>1,146</u>	<u>1,492</u>

Na dan 31. decembra 2013. godine, Banka nema imovinu pod zalogom radi obezbjeđenja otplate kredita i drugih obaveza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

19. NEMATERIJALNA SREDSTVA

U pregledu koji slijedi prikazana su kretanja na nematerijalnim sredstvima u toku 2013. godine i 2012. godine:

U hiljadama EUR	Patenti i zaštitni znakovi	Aplikativni softver	Ukupno
Nabavna vrijednost			
Stanje, 1. januar 2012.	112	761	873
Prenos sa investicija u toku	54	16	70
Stanje, 31. decembar 2012.	166	777	943
Nabavna vrijednost			
Stanje, 1. januara 2013.	166	777	943
Prenos sa investicija u toku	50	44	94
Stanje, 31. decembra 2013.	216	821	1,037
Ispravka vrijednosti			
Stanje, 1. januar 2012.	41	551	592
Amortizacija (napomena 11)	31	108	139
Stanje, 31. decembar 2012.	72	659	731
Ispravka vrijednosti			
Stanje, 1. januar 2013.	72	659	731
Amortizacija (napomena 11)	33	66	99
Stanje, 31. decembar 2013.	105	725	830
Sadašnja vrijednost:			
- 31. decembra 2013. godine	111	96	207
- 31. decembra 2012. godine	94	118	212

20. OSTALA FINANSIJSKA POTRAŽIVANJA

U hiljadama EUR	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Potraživanja od Atlas Capital d.o.o., Podgorica	2,333	2,333
Avansi	46	55
Potraživanja po osnovu depozitarnih poslova	53	-
Potraživanja od državnih fondova	49	2
Ostala finansijska potraživanja	7	-
<i>Ispravka vrijednosti ostale aktive</i>	(44)	-
	2,444	2,390

Potraživanja od Atlas Capital d.o.o, Podgorica odnose se na potraživanja po osnovu kupovine CVMU Meljine, Herceg Novi, prilikom čije kupovine je Banka platila dio kupoprodajne cijene u ime i za račun Atlas Capital d.o.o.

21. OSTALA POSLOVNA POTRAŽIVANJA

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Sredstva stečena po osnovu naplate potraživanja	1,246	1,246
Plemeniti metali	3	3
Unaprijed plaćeni troškovi	30	34
	1,279	1,283

Stečena aktiva u iznosu od EUR 1,246 hiljada na dan 31. decembra 2013. godine (31. decembra 2012: EUR 1,246 hiljada) se odnosi na sredstva stečena na osnovu aktiviranja sredstava obezbjeđenja kredita. Ova sredstva se vode po knjigovodstvenoj vrijednosti, ili po tržišnoj vrednosti umanjenoj za troškove prodaje, koja je od tih vrijednosti niža.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

21. OSTALA POSLOVNA POTRAŽIVANJA (nastavak)

Odlukom Centralne banke Crne Gore o minimalnim standardima za ulaganja banaka u nepokretnosti i osnovna sredstva („Sl. list CG” br. 24/09, 66/10, 58/11, 61/12 i 13/13), propisano je da iznos ulaganja u nepokretnosti i osnovna sredstva koji prelazi 40% sopstvenih sredstava banka tretira kao odbitnu stavku pri izračunavanju ukupnog iznosa sopstvenih sredstava banke. Ulaganjima u nepokretnosti ne smatra se sticanje nepokretnosti u zamjenu za potraživanja u postupku restrukturiranja problematičnog duga, u stečajnom postupku, postupku likvidacije, ili u postupku izvršenja radi namirenja potraživanja banke, ukoliko od dana sticanja nepokretnosti nije prošlo više od četiri godine. Propisima Centralne banke Crne Gore nije propisan rok u kome Banka mora da proda sredstva stečena naplatom potraživanja.

22. DEPOZITI KLIJENATA

Depozite Banke čine depoziti koje su uložili:

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Depoziti po viđenju:		
- opštine	5	3
- privredna društva u privatnom vlasništvu	1,575	2,763
- preduzetnici	133	107
- fizička lica	333	308
- nevladine organizacije	21	18
- ostali	190	772
	<u>2,257</u>	<u>3,971</u>
Kratkoročni depoziti:		
- privredna društva u privatnom vlasništvu	1,070	2,420
- opštine	2,997	1,641
- fizička lica	575	674
	<u>4,642</u>	<u>4,735</u>
Dugoročni depoziti:		
- privredna društva u privatnom vlasništvu	34	31
- fizička lica	2,725	2,819
- ostali	1,500	787
	<u>4,259</u>	<u>3,637</u>
	<u>11,158</u>	<u>12,343</u>
<i>Obaveze za kamate i ostala pasiva</i>		
Vremenska razgraničenja: depoziti	<u>178</u>	<u>144</u>
	<u>11,336</u>	<u>12,487</u>

Depoziti po viđenju stanovništva u EUR su deponovani po kamatnoj stopi od 0-1.5% na godišnjem nivou, odnosno u stranim valutama po kamatnoj stopi od 0.75% na godišnjem nivou.

Oročeni depoziti stanovništva u EUR sa rokom dospjeća do:

- 3 mjeseca su deponovani po kamatnoj stopi od 3.30% godišnje
- 6 mjeseci su deponovani po kamatnoj stopi od 4.75% godišnje
- 12 mjeseci su deponovani po kamatnoj stopi od 5.75% godišnje
- 24 mjeseca su deponovani po kamatnoj stopi od 6.00% godišnje
- 36 mjeseci su deponovani po kamatnoj stopi od 6.50% godišnje.

Oročeni depoziti stanovništva u stranim valutama sa rokom dospjeća do:

- 3 mjeseca su deponovani po kamatnoj stopi od 1.75% godišnje
- 6 mjeseci su deponovani po kamatnoj stopi od 2.25% godišnje
- 12 mjeseci su deponovani po kamatnoj stopi od 3.00% godišnje
- 24 mjeseca su deponovani po kamatnoj stopi od 3.05% godišnje
- 36 mjeseci su deponovani po kamatnoj stopi od 3.10% godišnje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

22. DEPOZITI KLIJENATA (nastavak)

Oročeni depoziti pravnih lica u EUR sa rokom dospijeća do:

- 3 mjeseca su deponovani po kamatnoj stopi od 2.75% godišnje
- 6 mjeseci su deponovani po kamatnoj stopi od 3.50% godišnje
- 12 mjeseci su deponovani po kamatnoj stopi od 4.50% godišnje
- 24 – 36 mjeseca su deponovani po kamatnoj stopi od 5.75% godišnje

Oročeni depoziti pravnih lica u stranim valutama sa rokom dospijeća do:

- 3 mjeseca su deponovani po kamatnoj stopi od 2.75% godišnje
- 6 mjeseci su deponovani po kamatnoj stopi od 3.50% godišnje
- 12 mjeseci su deponovani po kamatnoj stopi od 4.50% godišnje
- 24 - 36 mjeseca su deponovani po kamatnoj stopi od 5.75% godišnje

Na dan 31. decembra 2013. godine Banka ima EUR 1,528 hiljada (31. decembra 2012: EUR 4,968 hiljada) namjenskih depozita koji predstavljaju sredstva obezbjeđenja datih kredita i plasmana.

23. POZAJMLJENA SREDSTVA OD BANAKA

	Period/ Godina	Godišnja kamatna stopa	U hiljadama EUR	
			31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Evropska investiciona banka	11	3.85%	1,556	1,778
Evropska investiciona banka	11	4.04%	2,000	2,000
Evropska investiciona banka	11	3.33%	946	1,005
Evropska investiciona banka	11	3.16%	936	995
			<u>5,438</u>	<u>5,778</u>

Obaveze po uzetim kreditima i pozajmicama sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine u iznosu EUR 5,438 hiljada (u 2012. godini EUR 5,778 hiljada) odnose se na obaveze prema Evropskoj investicionoj banci po osnovu uzetog kredita za finansiranje investicionih projekata, sa grace periodom od 2 godine. Po navedenim kreditima Banka nema obavezu ispunjenja finansijskih pokazatelja.

Dospijeće obaveza po uzetim kreditima i pozajmicama prikazano je u sljedećoj tabeli:

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
do 1 godine	575	340
od 1 do 2 godine	693	575
od 2 do 3 godine	693	693
od 3 do 4 godine	693	693
od 4 do 5 godina	693	693
preko 5 godina	2,091	2,784
	<u>5,438</u>	<u>5,778</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

24. REZERVE

	31. decembar 2013.	U hiljadama EUR 31. decembar 2012.
Rezervisanja za potencijalne gubitke po osnovu: - vanbilansnih izloženosti	4	2
	<u>4</u>	<u>2</u>

25. OSTALE OBAVEZE

	31. decembar 2013.	U hiljadama EUR 31. decembar 2012.
Obaveze po komisionim poslovima	23	27
Obaveze za ostale poreze	132	17
Obaveze po osnovu isplate dividendi	1	1
Odbijanje od platnog spiska	-	22
Obaveze prema dobavljačima	70	61
Ostala pasiva	55	11
Privremeni računi	40	31
	<u>321</u>	<u>170</u>

26. AKCIJSKI KAPITAL

Naziv akcionara	31. decembar 2013.			31. decembar 2012.		
	Broj akcija	U hiljadama EUR	% učešća	Broj akcija	U hiljadama EUR	% učešća
Zatvoreni investicioni fond Atlas Mont a.d. u postupku transformacije	136,301	6,969	50.34%	136,301	6,969	50.34%
Atlas Grupa d.o.o. Podgorica	43,249	2,211	15.97%	43,249	2,211	15.97%
Atlas Invest d.o.o. Podgorica	37,532	1,919	13.86%	37,432	1,914	13.83%
Kuzman Mladen	12,618	645	4.66%	12,618	645	4.66%
Podravska banka d.d.	7,303	373	2.70%	7,303	373	2.70%
Ik - zbirni kastodi racun 1	6,000	307	2.22%	6,000	307	2.22%
Elektroprivreda crne gore a.d., Nikšić	4,140	212	1.53%	4,140	212	1.53%
Crnogorski elektroprenosni sistem a.d., Podgorica	4,140	212	1.53%	4,140	212	1.53%
Direkcija šuma Pljevlja	3,138	160	1.16%	3,138	160	1.16%
OIF HLT-u postupku transformacije	2,269	116	0.84%	-	-	0.00%
Ostali akcionari	14,082	720	5.19%	16,451	841	6.06%
Ukupno	<u>270,772</u>	<u>13,844</u>	<u>100.00%</u>	<u>270,772</u>	<u>13,844</u>	<u>100.00%</u>

Kapital Banke sa stanjem na dan 31. decembar 2013. godine iznosi EUR 13,844 hiljade i čini ga 270,772 obične akcije nominalne vrijednosti EUR 51,1292. Na 31. decembar 2012. godine akcijski kapital Banke je iznosio EUR 13,844 hiljade.

Zakon o bankama ("Sl.list CG" br 17/08 i 44/10) definisao je minimalni iznos novčanog kapitala u vrijednosti od EUR 5,000 hiljada. Na dan 31. decembra 2013.godine novčani kapital Banke je usaglašen sa novčanim minimumom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

27. USAGLAŠENOST SA PROPISIMA CBCG

Banka je dužna da obim svog poslovanja uskladi sa propisanim pokazateljima, odnosno da obim i strukturu svojih rizičnih plasmana uskladi sa Zakonom o bankama i propisima Centralne banke Crne Gore.

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka („Sl. list CG“, br. 38/11, 55/12), sopstvena sredstva Banke predstavljaju zbir osnovnog kapitala Banke i dopunskog kapitala Banke, umanjeno za odbitne stavke. Sopstvena sredstva Banke sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine iznose EUR 10,392 hiljada (31. decembra 2012. godine: EUR 11,746 hiljada).

Osnovni kapital Banke, formiran u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, na dan 31. decembra 2013. godine iznose EUR 12,392 hiljada (31. decembra 2012. godine: EUR 13,746 hiljada). Osnovni kapital Banke sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine čine osnovni elementi sopstvenih sredstava Banke: uplaćeni akcionarski kapital po nominalnoj vrijednosti, naplaćene emisije premije, umanjeno za iznos gubitka iz prethodnih godina, iznos nematerijalne imovine i nerealizovani gubitak po osnovu vrijednosnog usklađivanja finansijske imovine raspoložive za prodaju, po fer vrijednosti, kao i pozitivnu razliku između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke.

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka, a koja je u primjeni na dan 31. decembra 2013. godine, Banka je obavezna da održava minimalan stepen koeficijenta solventnosti od 10%. Koeficijent solventnosti Banke na dan 31. decembra 2013. godine, iznosi 30.26% (31. decembra 2012. godine: 29.17%) i veći je od propisanog minimuma. Na dan 31. decembra 2013. godine nijedan pokazatelj poslovanja Banke ne odstupa od propisanog minimuma kako se to zahtijeva u skladu sa zakonskom regulativom Centralne banke Crne Gore.

28. VANBILANSNA EVIDENCIJA

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Neopozive obaveze za davanje kredita	96	118
Izdane garancije		
- Izdate plative garancije	988	409
- Ostale vrste garancija		288
Kolateral po osnovu potraživanja	50,801	45,738
Ostale stavke vanbilansne izloženosti banke	29,048	30,335
	80,933	76,888

U skladu sa Odlukom Centralne banke Crne Gore o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list RCG“, br. 22/12, 55/12 i 57/13) potraživanja se iz bilansa banke prenose u internu evidenciju ako banka u postupku naplate potraživanja ocijeni da vrijednost potraživanja mjerena po amortizacionoj vrijednosti neće biti nadoknađena i da su ispunjeni uslovi za prestanak priznavanja finansijskog sredstva, što uključuje i sljedeće slučajeve:

- 1) za neobezbijeđeno potraživanje:
 - kada je nad dužnikom otvoren stečajni postupak koji traje duže od jedne godine, ili
 - ako dužnik kasni sa plaćanjem duže od dvije godine;
- 2) za obezbijeđeno potraživanje, kada dužnik kasni sa plaćanjem duže od četiri godine, odnosno ako banka u tom periodu nije primila nijednu uplatu od realizacije kolaterala.

U skladu sa važećom regulativom banka navedena potraživanja isknižena iz bilansne evidencije i dalje vodi u internoj evidenciji do momenta njihove naplate ili definitivnog otpisa. Prelaskom na novi kontni okvir, 1. januara 2013. godine sva potraživanja koja su zadovoljavala kriterijume iz Odluke Centralne banke Crne Gore o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list RCG“, br. 22/12, 55/12 i 57/13), Banka je sa vanbilansne evidencije prenijela na odgovarajuće račune u bilansnu evidenciju. Evidentna kamata, odnosno kamata koja je obračunavata u vanbilansnoj evidenciji, nije prenešena na bilansna konta.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

29. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Banka obavlja brojne transakcije sa povezanim licima u toku svog redovnog poslovanja. Povezana lica su: pravna lica koja su članovi Atlas grupe, kao i ključno rukovodstvo Banke. Transakcije uključuju plasmane, depozite, transakcije u stranoj valuti i lična primanja članova Uprave i lica sa zaključenim individualnim ugovorima u Banci.

Obim transakcija sa povezanim licima, stanje sredstava i obaveza na dan 31. decembra 2013. i 2012. godine i odnosni rashodi i prihodi u bilansu uspjeha prikazani su u sljedećim tabelama:

	31. decembar 2013.	U hiljadama EUR 31. decembar 2012.
Potraživanja		
<i>Namjenski depoziti</i>		
Atlascapital Financial Services Limited, Nikozija	74	162
	74	162
<i>Dati krediti</i>		
Atlas invest DOO, Podgorica	400	3,050
Univerzitet Mediteran, Podgorica	2,194	2,241
RTV Atlas DOO, Podgorica	110	130
Atlas CAP DOO, Podgorica	25	25
Rekreaturs DOO, Budva	115	115
Atlas grupa DOO, Podgorica	300	450
RT Mimoza DOO, Herceg-Novi	660	210
	3,804	6,221
<i>Kamata</i>		
Fin invest DOO, Podgorica	-	115
Univerzitet Mediteran, Podgorica	-	5
RTV Atlas DOO, Podgorica	-	2
Atlas grupa DOO, Podgorica	-	7
RT Mimoza DOO, Herceg-Novi	-	26
	-	155
<i>Ostala potraživanja</i>		
Atlas CAP DOO, Podgorica	2,333	2,333
Trojica DOO, Pljevlja	432	432
Obnova AD, Pljevlja	465	465
	3,230	3,230
Ukupno potraživanja	7,108	9,768

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

29. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

	31. decembar 2013.	U hiljadama EUR 31. decembar 2012.
Obaveze		
Depoziti po viđenju		
DZU Atlasmont a.d., Podgorica	12	59
FZU Atlasmont a.d., Podgorica	-	96
Atlas Capital Financial services	16	165
Atlas Group Limited	-	64
Atlas Life a.d., Podgorica	5	1
	33	385
Oročeni depoziti		
Global Carbon d.o.o., Podgorica	540	540
Atlas Grupa d.o.o., Podgorica	-	1,050
DZU Atlasmont a.d., Podgorica	100	100
Atlas Group Limited	100	100
Atlas Life a.d., Podgorica	1,081	497
Atlas banka a.d., Podgorica	5,400	5,400
Društvo za upravljanje penzionim fondom Atlas Penzija a.d. Podgorica	300	55
	7,521	7,742
	7,554	8,127
(Obaveze)/Potraživanja, neto	(446)	1,641
	2013.	2012.
Prihodi od kamata:		
- na kredite	456	495
Prihodi od naknada:		
- krediti	5	6
- kastodi	-	1
- depozitar	64	15
- brokersko dilersko poslovanje	69	22
	525	517
Rashodi kamata:		
- na depozite	98	226
Neto prihodi	427	291

Na dan 31. decembra 2013. godine, potraživanja od zaposlenih iznose EUR 144 hiljade (2012: EUR 138 hiljada), a odnose se na date kredite zaposlenima.

Banka je tokom 2013. godine isplatila ključnom rukovodstvu koje uključuje Glavnog izvršnog direktora, izvršne direktore i direktore sektora iznos od EUR 92 hiljada na ime naknada (2012: EUR 87 hiljada). Članovima Odbora direktora i Odbora za reviziju na ime naknada je isplaćen iznos od EUR 42 hiljade (2012: EUR 41 hiljada) (napomena 9).

30. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI (za potrebe sastavljanja Iskaza o tokovima gotovine)

	31. decembar 2013.	U hiljadama EUR 31. decembar 2012.
Gotovina u blagajni u eurima	238	201
Gotovina u blagajni u stranoj valuti	57	99
Žiro račun	642	586
Korespondentni računi kod inostranih banaka	323	612
	1,260	1,498

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**31. decembar 2013. godine****31. SUDSKI SPOROVI**

Protiv Banke se vodi 54 sudskih sporova u ukupnom iznosu od EUR 49 hiljada (u 2012. godini Banka je imala nekoliko sudskih sporova u vrijednosti od EUR 556 hiljada). Rukovodstvo Banke i pravna služba procjenjuju da se ne očekuju negativni ishodi sporova koji mogu imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje Banke.

32. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA

Dana 28. aprila 2014. godine, Banka je primila od CBCG izvještaj o kontroli izvršenoj na finansijskim izvještajima Banke sa stanjem na dan 31. januara 2014. godine. Glavni nalazi u ovom izvještaju odnose se na: klasifikaciju kreditnih aranžmana u skladu sa zahtjevima CBCG, propustima u obračunu obezvrjeđenja u skladu sa MRS i koncentraciju izloženosti banke, po osnovu koje banka utvrđuje potreban kapital za rizik koncentracije. Rukovodstvo Banke je izvršilo korekcije klasifikacije po CBCG i metodologije za obračun obezvrjeđenja. O aktivnostima je obaviještena CBCG, u odgovoru rukovodstva.

33. PORESKI RIZICI

Poreski zakoni Crne Gore se često različito tumače i predmet su čestih izmjena. Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Banke mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva Banke. Kao rezultat iznjetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Banci može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. Period zastarjelosti poreske obaveze je pet godina. To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od kada je obaveza nastala. Rukovodstvo Banke smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženim finansijskim izvještajima pravilno iskazane.

34. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični kursevi valuta koji su korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u EUR na dan 31. decembra 2013. i 2012. godine bili su:

	<u>31. decembar 2013.</u>	<u>31. decembar 2012.</u>
USD	1.3783	1.3182
CHF	1.2259	1.2080
GBP	0.8364	0.8169

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

35. OPŠTI PODACI O BANCIMA

U skladu sa Odlukom o sadržaju, rokovima i načinu sačinjavanja i dostavljanja finansijskih izvještaja banaka („Sl. list CG“, br. 15/12 i 18/13) opšti podaci o Banci su prezentirani kako slijedi:

Naziv Banke: Invest banka Montenegro AD, Podgorica;
 Adresa: Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 115., 81000 Podgorica;
 Matični broj: 2009960
 Telefon/Fax: Tel: +382 20 407 900; +382 20 407951
 Adresa internet stranice: www.invest-banka.com
 Broj zaposlenih na dan 31. decembar 2013. godine je 30 zaposlenih.
 Žiro račun: 907-54501-62

Podaci o predsjedniku i članovima odbora direktora:

	Ime i prezime	Datum rođenja	Podaci o prebivalištu	
			Mjesto	Adresa (ulica i broj)
1. Predsjednik	Burzan Sonja	22.05.1961.	Podgorica	B.Jovanovića br.3
2. član	Martinović Igor	31.05.1976.	Podgorica	Njegoševa br.3 58 Hurstwood Road
3. član	Basil Petrides	05.09.1963.	London	London NW11 0AU
4. član	Bujković Rajko	18.07.1960.	Budva	Jadranski put bb
5. član	Dašić Predrag	07.11.1954.	Podgorica	Vasa Raičkovića br.34
Glavni izvršni direktor i Izvršni direktor ovlašten za potpisivanje	Zoran Nikolić	05.02.1978.	Podgorica	Veliša Mugoša bb

Deset najvećih akcionara Banke su:

Ime i prezime / naziv kompanije	Adresa prebivališta /poslovna adresa (mjesto ulica i broj)	Podaci o akcijama	
		broj akcija	procentualno učešće
ZIF ATLASMONT	Crna Gora	136,301	50.34%
ATLAS GRUPA	Crna Gora	43,244	15.97%
ATLAS INVEST DOO	Crna Gora	37,532	13.83%
KUZMAN MLADEN	Crna Gora	12,618	4.66%
PODRAVSKA BANKA	Hrvatska	7,303	2.69%
IK ZBIRNI CUSTODY RACUN 1	Crna Gora	6,000	2.22%
ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE	Crna Gora	4,140	1.53%
AD PRENOS	Crna Gora	4,140	1.53%
DIREKCIJA SUMA PLJEVLJA	Crna Gora	3,138	1.16%
IBM ZBIRNI DEPOZITARNI RACUN	Crna Gora	2,269	0.84%

Ukupan iznos akcionarskog kapitala EUR 13,844 hiljada

Emisije akcija i oznake emisija:

Redovne akcije

Oznaka emisije	Nominalna vrijednost akcija	Broj akcija
Sv.transformacija	51.1292	13,340
Iz dobiti	51.1292	7,088
Nova emisija	51.1292	35,000
Javna ponuda	51.1292	17,705
Dokapitalizacija	51.1292	15,340
Javna ponuda	51.1292	13,570
Nova emisija	51.1292	19,559
Konverzija	51.1292	149,170

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

35. OPŠTI PODACI O BANCI (nastavak)

Prioritetne akcije

<u>Oznaka emisije</u>	<u>Nominalna vrijednost akcija</u>	<u>Broj akcija</u>
Javna ponuda	51.1292	95,792
Nova emisija	85	16,221
Usitnjavanje	51	26,967
Iz dobiti	51.1292	25,063
Iz dobiti	51.1292	1,348

Međunarodni identifikacioni broj redovnih akcija (ISIN): MEIBMNRA1PG0

Berza i kotacije u koju su uvrštene akcije: Montenegroberza AD Podgorica, B lista.

Cijena akcija ako se njima trgovalo na berzi:

Redovne akcije:

	<u>Redovne akcije</u>	
	<u>Najniža</u>	<u>Najviša</u>
u prethodnoj godini	124.64	124.64
u tekućoj godini	-	-

Prioritetne akcije:

	<u>Redovne akcije</u>	
	<u>Najniža</u>	<u>Najviša</u>
u prethodnoj godini	62	68.6
u tekućoj godini	-	-

Cijena akcija na početku i na kraju izvještajnog perioda:

Redovne akcije:

	<u>Redovne akcije</u>	
	<u>Najniža</u>	<u>Najviša</u>
u prethodnoj godini	114.8999	124.6402
u tekućoj godini	124.6402	124.6402

Prioritetne akcije:

	<u>Redovne akcije</u>	
	<u>Najniža</u>	<u>Najviša</u>
u prethodnoj godini	77	68.607
u tekućoj godini	68.607	-

Tržišna kapitalizacija: EUR 33,749 hiljada

Knjigovodstvena vrijednost po akciji:

u prethodnoj godini	51.1292
u tekućoj godini	51.1292

Revizorska kuća koja je izvršila reviziju finansijskih izvještaja za 2012. godinu: KPMG d.o.o. Podgorica, ulica Svetlane Kane Radević 3.